

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
Zemědělská fakulta

Studijní program: M4101 Zemědělské inženýrství

Studijní obor: Pozemkové úpravy a převody nemovitostí

Katedra: Katedra krajinného managementu

Vedoucí katedry: prof. Ing. Tomáš Kvítek, CSc.

DIPLOMOVÁ PRÁCE

**Posouzení návaznosti schválené komplexní pozemkové úpravy na platnou
územně plánovací dokumentaci v konkrétním katastrálním území**

Vedoucí diplomové práce: Ing. Jana Moravcová, Ph.D.

Autor diplomové práce: Klára Kaislerová

České Budějovice, duben 2012

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Zemědělská fakulta

Akademický rok: 2009/2010

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Klára KAISLEROVÁ**
Osobní číslo: **Z07604**
Studijní program: **M4101 Zemědělské inženýrství**
Studijní obor: **Pozemkové úpravy a převody nemovitostí**
Název tématu: **Posouzení návaznosti schválené komplexní pozemkové úpravy na platnou územně plánovací dokumentaci v konkrétním katastrálním území**
Zadávací katedra: **Katedra krajinného managementu**

Zásady pro vypracování:

Výběr vhodné lokality pro hodnocení širších územních vztahů při projektování KPÚ.
Analýza výstupů územního plánu a komplexních pozemkových úprav z hlediska jejich harmonizace.
Analýza oblastí součinnosti ÚPL a KPÚ (cestní síť, protierozní opatření, vodohospodářská opatření).
Návrh harmonizace z hlediska obsahové a časové dimenze.
Návrh souboru opatření k zajištění harmonizačních vazeb mezi KPÚ a ÚPL.
Zobecnění a doporučení pro projekční a uživatelskou praxi.

Rozsah grafických prací: dle potřeby
Rozsah pracovní zprávy: 50 stran
Forma zpracování diplomové práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

- DUMBROVSKÝ, M.: Pozemkové úpravy, Vysoké učení technické v Brně, Akademické nakladatelství CERM, Brno 2004, ISBN 80-214-2668-3
HLADÍK, J.: Pozemkové úpravy a obce. Deník veřejné správy, Zpravodaj Mze, roč. 2005, č. 2
RYBÁRSKY, J., ŠVEHLA, F., GEISSÉ, E.: Pozemkové úpravy. Bratislava, Alfa, 1991
SKLENÍČKA, P.: Základy krajinného plánování, Naděžda Skleničková, Praha 2003, ISBN 80-903206-1-9
Strategie regionálního rozvoje ČR, usnesení vlády ČR č. 682/2000
SÝKORA, J.: Územní plánování vesnic a krajiny, České vysoké učení technické v Praze, Vydavatelství ČVUT, Praha 2002, ISBN 80-01-02641-8
TOMAN, F.: Pozemkové úpravy, Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně 1995, ISBN 80-7157-148-8
VÁCHAL, J., MAZÍN, V., DUMBROVSKÝ, M. a kol.: Pozemkové úpravy I. a II. České Budějovice. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zemědělská fakulta, 2006. 147 s.
Časopisy: Pozemkové úpravy, Urbanismus a územní rozvoj

Vedoucí diplomové práce: Ing. Jana Moravcová
Katedra krajinného managementu
Datum zadání diplomové práce: 15. března 2010
Termín odevzdání diplomové práce: 30. dubna 2012

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
ZEMĚDĚLSKÁ FAKULTA
studijní oddělení
Studentská 13
370 05 České Budějovice

prof. Ing. Miloslav Soch, CSc.
děkan

L.S.

prof. Ing. Tomáš Kyjtek, CSc.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 15. března 2010

Prohlášení:

Prohlašuji, že svoji diplomovou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury. Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě (v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných Zemědělskou fakultou JU) elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

V Českých Budějovicích dne 25. dubna 2012

.....

Podpis studenta

Poděkování:

Touto cestou bych ráda poděkovala vedoucí diplomové práce Ing. Janě Moravcové, Ph.D. za odborné připomínky k danému tématu a cenné rady v průběhu tvorby diplomové práce.

Dále mé poděkování patří Ing. Janu Vaněčkovi z projektové a geodetické společnosti Agropoz, v.o.s za ochotně poskytnutá data pro zpracování.

V neposlední řadě bych chtěla poděkovat své rodině, která mě podporovala během tvorby této práce.

Abstrakt

Náplní diplomové práce je porovnání a analýza návaznosti projektů komplexní pozemkové úpravy a územně plánovací dokumentace v katastrálním území Úsilné. Součinnost těchto dokumentů sestává hlavně v plánu společných zařízení a územního plánu. Jedná se především o zaměření na cestní síť, protierozní ochranu, územní systém ekologické stability (biocentrum, biokoridor, interakční prvky) a vodohospodářská opatření.

Výsledkem práce je grafické i textové porovnání těchto dvou dokumentů a posouzení jejich harmonizace. Pokud došlo k rozporům mezi projekty, bylo při terénním průzkumu zjištěno, která opatření byla zatím realizována.

Klíčová slova: pozemková úprava, územní plán, krajina

Abstract

The scope of this work is the comparison and analysis of land adjustment and land-use plan in the cadastral area Úsilné. Interaction of these documents consists mainly of common facilities and land-use plan. These are mainly focus on road network, erosion control measures , territorial system of ecological stability (biocentre, biocorridor, interactive elements) and water management measures.

The result of this work is graphic and textual comparison of these two documents and the assessment of their harmonization. If there is a conflict between projects, was found during field survey, which measures are implemented.

Key words: land adjustment, land-use plan, landscape

OBSAH:

1	ÚVOD.....	7
2	LITERÁRNÍ REŠERŠE.....	8
2.1	KRAJINA.....	8
2.1.1	Pojem krajina.....	8
2.1.2	Vývoj krajiny.....	9
2.1.3	Krajinné plánování.....	11
2.2	POZEMKOVÉ ÚPRAVY.....	12
2.2.1	Cíle a význam pozemkových úprav.....	12
2.2.2	Financování pozemkových úprav.....	13
2.2.3	Historie pozemkových úprav.....	14
2.2.4	Právní předpisy.....	17
2.2.5	Pozemkové úpravy v současné době.....	18
2.2.6	Plán společných zařízení.....	19
2.2.7	Formy pozemkových úprav.....	20
2.3	ÚZEMNÍ PLÁNOVÁNÍ.....	20
2.3.1	Cíle a úkoly územního plánování.....	21
2.3.2	Urbanizace.....	22
2.3.3	Právní předpisy.....	22
2.3.4	Nástroje územního plánování.....	23
2.4	SOUČINNOST KPÚ A ÚPD.....	29
3	MATERIÁL.....	32
3.1	Základní údaje.....	32
3.2	Klimatické a teplotní poměry.....	33
3.3	Geomorfologické a geologické poměry.....	34
3.4	Pedologické poměry.....	35
3.5	Hydrologické poměry.....	36
3.6	Urbanistické a kulturní hodnoty.....	37
3.7	Přírodní hodnoty.....	37
3.8	Zemědělství.....	38
4	METODIKA.....	39
4.1	Získání podkladů.....	39
4.2	Průzkum terénu.....	39
4.3	Zpracování podkladů.....	39
4.4	Řešená témata.....	41
4.5	Návrhová část.....	42
5	VÝSLEDKY A DISKUZE.....	43
5.1	CESTNÍ SÍŤ.....	43
5.1.1	Původní stav CS.....	43
5.1.2	Cestní síť v KPÚ.....	44
5.1.3	Cestní síť v ÚP.....	46
5.1.4	Posouzení návaznosti projektů.....	47
5.1.5	Závěrečné zhodnocení.....	47
5.2	ÚSES.....	50
5.2.1	Původní stav v území.....	52
5.2.2	ÚSES v KPÚ.....	52
5.2.3	ÚSES v ÚP.....	52
5.2.4	Posouzení návaznosti projektů.....	53

5.2.5	Posouzení současného stavu.....	53
5.3	VODOHOSPODÁŘSKÁ OPATŘENÍ	53
5.3.1	Původní stav v území.....	53
5.3.2	Vodohospodářská opatření v KPÚ.....	53
5.3.3	Vodohospodářská opatření v ÚP.....	54
5.3.4	Posouzení návaznosti projektů.....	54
5.3.5	Posouzení současného stavu.....	55
5.4	PROTIEROZNÍ OPATŘENÍ.....	56
5.4.1	Původní stav v území.....	56
5.4.2	Vodohospodářská opatření v ÚP.....	56
5.4.3	Vodohospodářská opatření v KPÚ.....	57
5.4.4	Posouzení návaznosti projektů.....	57
5.4.5	Posouzení současného stavu.....	58
5.5	NÁVRHOVÁ ČÁST.....	58
6	ZÁVĚR.....	60
7	SEZNAM LITERATURY.....	61
	SEZNAM ZKRATEK	
	SEZNAM TABULEK	
	SEZNAM OBRÁZKŮ	
	SEZNAM PŘÍLOH	

1 ÚVOD

Během doby, kdy českou krajinu ovládala socialistická velkovýroba, docházelo k významnému devastování zemědělského půdního fondu. Zrušení vlastnických vztahů znamenalo, že krajina se stala prostorem všech a zároveň nikoho. Došlo k narušení vztahu ke krajině a z krajiny se stal především prostor pro výrobu. Zásahy v krajině se prováděly z důvodu snadnějšího obhospodařování pozemků. Polní cesty a remízky byly rozorány, aby došlo k vytvoření velkých zemědělských celků. Nově vybudované cesty a sídla většinou nerespektovaly tvar krajiny. Snadná obdělavitelnost pozemků s sebou přinesla také vysoké ohrožení erozí a jednotvárnost krajiny. Docházelo k rozsáhlým odvodněním zamokřených ploch, vodní toky byly napřimovány a jejich koryta byla opevněna. Přestože došlo také k významným zalesněním, tak byla prováděna jehličnanovými monokulturami. Postupem času se ukázalo, že nelze trvale hospodařit v krajině, kde dochází k nulové interakci s přírodními společenstvy.

Hlavní nástroje, které ovlivňují podobu dnešní krajiny, jsou pozemkové úpravy, územní plán a hlavně jejich harmonizace. Oba tyto nástroje se snaží o dosažení polyfunkční harmonické a udržitelné kulturní krajiny. Hlavními společnými tématy výše zmíněných projektů by mělo být především zajištění prostupnosti krajiny, ochrana území před povodněmi a erozí, zvýšení ekologické stability krajiny. Splnění těchto bodů by mělo vést k trvale udržitelnému rozvoji venkova. Jestli dochází k návaznosti těchto projektů v katastrálním území Úsilné je náplní této diplomové práce.

2 LITERÁRNÍ REŠERŠE

2.1 KRAJINA

2.1.1 Pojem krajina

Poměrně velké množství definic krajiny je dokladem nejen její velmi složité podstaty, ale i řady pohledů na ni, ovlivněných především specializací jednotlivých autorů. Vedle laického přístupu ke krajině, jenž má také širokou škálu podob, lze v rámci odborného pojetí krajiny rozlišit mnoho dílčích pohledů. Jinak vnímá krajinu architekt, přírodovědec či historik, ekonom a zemědělec, umělec nebo politik (Stejskalová, 2005).

Ať již budeme krajinu definovat jakkoliv, je nutné si uvědomit, že krajina je naším jediným životním prostředím, a že vzhledem k tomu, že člověk je již dlouhou dobu tím, kdo krajinu ovládá, její podoba a kvalita odráží úroveň „kvality“ společnosti (Zpravodaj Ministerstva zemědělství, 2011).

Dnes se již těžko setkáme s místem na Zemi, které by nebylo ovlivněno činností člověka. Proto je dnešní krajina výsledkem vzájemného působení člověka a přírody, přičemž oba faktory se podílejí na krajinotvorných procesech s různou intenzitou a prostorovým dosahem. Člověka ve snaze o maximální využití přírodních zdrojů vede ekonomický růst často k nadměrnému využívání (exploataci) krajiny. Výsledkem je degradace a destrukce přírody a krajinného pokryvu, porušení rovnováhy udržitelného využití půdy a následně narušení fungování ekosystémových procesů vedoucí ke ztrátě stability krajiny. Nebezpečí nevratných globálních změn a závažnost ekologických problémů naznačují, že dosavadní trendy využití krajiny nejsou v souladu s trvale udržitelným rozvojem (Hesslerová, Kučera, 2006).

Krajina a její změny se stále více stávají předmětem politického a veřejného zájmu. Kulturní krajina je chápána jako přírodní a současně kulturní dědictví, vytvořené ve vzájemné interakci přírodních a antropogenních procesů. Její tradice a regionální odlišnosti přispívají k utváření lokální a regionální kultury a identity. Zejména venkovská krajina tak zaujímá důležité místo v evropském vědomí. K péči o toto dědictví je třeba přistupovat participativně, to znamená sdílením odpovědnosti státních a samosprávných orgánů, vlastníků a uživatelů krajiny. Péče o kulturní krajinu by také

měla vycházet z kontinuity lidské činnosti, na níž je kulturní krajina závislá. Hledají se cesty aktivní integrované ochrany krajiny, která nevyklučuje její hospodářské využívání a další rozvoj (Lipský, 2010).

Krajinné změny jsou způsobeny dynamickými interakcemi mezi přírodními a kulturními silami v životním prostředí. Kulturní krajina je výsledkem následné reorganizace krajiny s cílem přizpůsobit lépe její užívání a prostorovou strukturu vzhledem k měnícím se společenským požadavkům (Antrop, 2004).

Evropská krajina se vyznačuje bohatou rozmanitostí kulturní krajiny a byla utvářena tradičním užíváním pozemků. Tato krajina poskytuje četné ekologické výhody jako je např. podpora vysoké úrovně biodiverzity (Plieninger, Hocht, Spek, 2006).

2.1.2 Vývoj krajiny

Každá krajina je výsledkem dlouhodobého vývoje, ve kterém na původní přírodu působily přírodní i antropogenní faktory a postupně ji přetvořily až na současný stav (Jůva, Klečka, Zachar, 1975). Rozhodujícím obdobím pro vývoj přírodních charakteristik současné krajiny byly čtvrtohory (kvartér).

Kvartér dal základní podobu dnešnímu reliéfu a znamenal nástup současných rostlinných a živočišných společenstev. Jeho charakteristickým cyklem je střídání bezlesé krajiny v glaciálech a zalesněné krajiny v interglaciálech (Sklenička, 2003). Nejsevernější oblasti našeho státu ve starších čtvrtohorách (asi před 800 000 lety) zasáhl příkrov pevninského ledovce. Ledovec zde zanechal až několik desítek metrů mocná souvrství písku a štěrků. Převážná většina našeho území se ovšem nacházela v tzv. příledovcové zóně. Vliv ledovců se tu ale výrazně projevoval. V době meziledové panovalo velmi příjemné podnebí. Průměrná roční teplota byla vyšší než dnes. Padalo ovšem více srážek. Krajina pokrýval souvislý listnatý les. Probíhala tvorba půd a rašelin

Doba poledová je jistou analogií dob meziledových. Jde o období, jež začalo asi před 10 000 lety a ve kterém žijeme dodnes. V jeho průběhu nastalo takzvané klimatické optimum, kdy průměrná roční teplota i vlhkost byla značně vyšší než dnes. Významnou epochu představuje mladší doba kamenná (neolit), kdy se z lovce a sběrače stal zemědělec (Cenia, 2008). Stále větší části přírody byly člověkem pozměňovány. K prvnímu radikálnímu zásahu do přírody (pomineme-li využívání ohně k šíření

travných porostů) došlo v souvislosti s ochočením tura, ovce a kozy. Jejich stáda potřebovala ke své existenci pastviny, člověk tedy mýtil nebo žďářil v blízkosti svých osad stále větší prostory. Aby se mu zvířata nezatoulala a aby je uchránil před dravou zvěří, stavěl jim ohrady a stáje. To vyžadovalo množství materiálu, který získal v lese.

Když člověk začal pěstovat obilí a luštěniny, rozšiřovaly se porosty člověkem pozměněné stále více. Zemědělci, kteří zabírali stále větší plochy pro svou potřebu, přinášeli do krajiny rostliny a živočichy, kteří tam nikdy před tím nežili, a tak se i po této stránce měnila oblast člověkem kolonizovaná (Hadač, Moldan, Stoklasa, 1983).

V českých zemích bylo osídlení až do 12. století roztroušeno a navzájem od sebe odděleno plochami lesů a bažinatých území, které zaujímaly 96% celkové plochy. Ve 12. století se krajina začínala výrazněji měnit. Vzhledem k růstu domácí populace a zájmu feudálů přestal dosud existující půdní fond stačit a tak docházelo k intenzivnějšímu mýcení lesů, odvodňování zamokřené a bažinaté půdy, upravovaly se pastviny. Jednalo se však především o rovinatá území kotlin a nížin a pohraniční i vnitrozemská pohoří a rozsáhlá podhůří zůstala bez osídlení (Janeček, 2008).

Se stoupajícím počtem obyvatelstva rostla ovšem rozloha orné půdy a rozvojem zemědělství (zápřah dobytka, zdokonalení náradí používáním kovu, zvláště železa aj.) se zvýšila produktivita práce. Zemědělství se šířilo z nížin do středních a vyšších poloh, les a později také louky a pastviny ustupovaly orné půdě, močály se odvodňovaly nebo měnily na rybníky apod. (Jůva et al., 1981). Demografické změny v Evropě fungovaly od 16. století jako hnací síla pro změnu krajiny (Antrop, 2005).

Od průmyslové revoluce v 19. století roste intenzita lidských zásahů exponenciálně. Až dosud hospodářské postupy, přizpůsobované stanovištním podmínkám, spíše zesilovány přírodou dané ekologické rozdíly. Od průmyslové revoluce však nastává protichůdný proces nivelizace prostředí. Rozhodující úlohu sehrál vynález průmyslových hnojiv (Liebling 1840) a jejich uplatnění v široké zemědělské praxi. Tento vynález umožnil přeměnu půd do značné míry nezávisle na jejich přirozené úrodnosti. Srovnatelný význam pro nivelizaci ekologických podmínek mělo velkoplošné odvodnění a rekultivace zemědělsky neplodných půd (např. rašelinišť). Pro druhové bohatství krajiny však zůstávalo dlouho rozhodující, že nové intenzivní hospodářské formy využívání půdy nenahradily nové beze zbytku, ale existovaly vedle nich (Míchal, 1994)

Člověk ovlivňoval přírodu po desetiletí, ale z velkého počtu planě rostoucích rostlin a volně žijících zvířat jen nepatrný počet využil ve svůj prospěch a vyšlechtil v kulturní rostliny a užitková zvířata (Příhoda, 1981).

Díky podnebí je střední Evropa oblastí lesů – ovšem před zásahem člověka byla pokrytá většinou smíšenými porosty. Skoro všechny lesy světa jsou ovšem zasaženy vlivem člověka a silně pozmeněny. V našich zeměpisných šířkách to můžeme zřetelně doložit na příkladu rychle rostoucích, ale jednotvárných a druhově chudých smrkových monokultur. Tyto porosty jsou přímo předurčeny pro rychlé šíření živočišných škůdců (Gerstmeier, 1994). I když se složení českých lesů v současné době zlepšuje, mají nepříznivé druhové složení jako důsledek dlouhodobého intenzivního hospodaření v lesích, jejichž cílem je maximální produkce dřeva. Z důvodu kritického nedostatku dřeva v 18. století bylo mnoho listnatých a smíšených lesů nahrazeno jehličnatými monokulturami. V posledních 50 letech se však podíl listnatých druhů postupně zvýšil z 12,9% v roce 1950 na 22,3% v roce 2000. Listnaté stromy tvoří 65,3% z původního složení lesa (OECD Organisation for Economic Co-operation and Development, 2005).

Teprve až od druhé poloviny 20. století se začal vyvíjet ekologičtější přístup k integrovanému managementu krajiny. S obnovou krajinné ekologie se od roku 1980 pomalu objevuje holistický přístup ke krajině, stejně jako integrovaný přístup, který je v konečném důsledku zaměřen na nadoborovosti: integrace základního a aplikovaného výzkumu a provádění politiky (Antrop, 2005).

2.1.3 Krajinné plánování

Tak, jako je nesmírně složitý krajinný systém, je složité i jeho řízení a péče o životní prostředí jako a cílevědomý program. Plánovací proces rozvoje lidské společnosti prochází složitým vývoje a je poznačený mnoha zvraty v poměrně krátké historické době. Jeho dynamika vede ke kvalitativním změnám v orientaci a rozsahu výroby a spotřeby, v jejich proporcích, ale i dopadech na krajinné systémy a jeho složky, včetně samotné antroposféry. Protože mezi všemi součástmi krajiny existují korelační vazby, dochází neustále ke vzniku složitých sérií reakcí, které v konečném důsledku ovlivňují kvalitu a vývoj krajiny i lidské společnosti v celém komplexu (Nepomucký, Salašová, 1996).

Sklenička (2003) uvádí, že krajinné plánování je racionální činnost, která převážně formou preventivně vyhotovené dokumentace reguluje činnost člověka v krajině. Nejedná se tedy o žádný specifický druh plánovací činnosti, ale naopak o zahrnutí všech jejích forem. Je nejen souhrnným označením pro různé formy, ale též pro různé úrovně plánování. Některé z forem krajinného plánování jsou zřetelně definovány zákonem, jiné jsou formulovány s ohledem na konkrétní území, jeho problémy, potřeby objednatele atd. Z legislativního hlediska můžeme rozlišovat obligatorní formy krajinného plánování, u nichž je povinnost jejich pořízení dána zákonem (LHP, ÚSES, plán péče o ZCHÚ, rekultivace); podmíněně obligatorní formy krajinného plánování (územní plánování, pozemková úprava) a fakultativní formy krajinného plánování (revitalizace, krajinářské úpravy, ekologické optimalizace apod.)

Pozemkové úpravy jsou formou krajinného plánování k zabezpečení racionálního využívání a ochrany krajiny prostřednictvím právních, biotechnických a organizačních opatření (Sklenička, 2003).

2.2 POZEMKOVÉ ÚPRAVY

2.2.1 Cíle a význam pozemkových úprav

Pozemkové úpravy tvoří komplex opatření ke zlepšení výrobních, provozních a organizačních poměrů a ekologických podmínek v řešeném území (Jonáš, 1990). Pozemkovými úpravami se ve veřejném zájmu prostorově a funkčně uspořádávají pozemky, scelují se nebo dělí a zabezpečuje se jimi přístupnost a využití pozemků a vyrovnání jejich hranic tak, aby se vytvořily podmínky pro racionální hospodaření vlastníků půdy. V těchto souvislostech se k nim uspořádávají vlastnická práva a s nimi související věcná břemena. Současně se jimi zajišťují podmínky pro zlepšení životního prostředí, ochranu a zúrodnění půdního fondu, vodní hospodářství a zvýšení ekologické stability krajiny. Výsledky pozemkových úprav slouží pro obnovu katastrálního operátu a jako nezbytný podklad pro územní plánování (Zákon č. 139/2002 Sb.).

Pozemkové úpravy se stávají nejvýznamnějším nástrojem k prosazování zájmů tvorby a ochrany krajiny (www.eagri.cz). Jejich výsledky se příznivě promítají do zlepšení kvality života venkovských regionů, obnovy venkova a zachování udržitelného

rozvoje území, restrukturalizace zemědělství apod. Napomáhají realizaci záměrů územního plánování, umožňují využívání finanční podpory z fondů EU (Doležal, 2010).

Pozemkovou úpravou dostává vlastník pozemky v rámci možností zákona scelené a hlavně přístupné, což mu umožní jejich využívání, ale i snadnější pronajímání, případně i prodej. I pronájem půdy je forma podnikání. V krajině je řešen vodní režim včetně eroze půdy, protipovodňová opatření, navržení nových cest a výsadby zeleně. Zákon dává možnost vyrovnat ze státní půdy rozšíření silnic i jiných staveb na soukromých pozemcích (Procházka, 2009).

Celého plánovacího procesu se významně a aktivně účastní veřejnost. Zapojením veřejnosti se těmto plánovacím procesům dostává široké publicity, díky níž je pak veřejnost zpětně informována o konkrétních výsledcích a přínosech těchto plánovacích činností (eagri.cz).

Provádění pozemkových úprav úzce souvisí s naplňováním programu obnovy venkova, který účinně motivuje obyvatele venkova k tomu, aby se nejen prostřednictvím samosprávy venkovských obcí, ale i vlastními silami snažili o harmonický rozvoj plnohodnotného životního prostředí, udržování přírodních a kulturních hodnot venkovské krajiny a o rozvoj ekologického hospodaření. Neopomenutelná je i související realizace krajinných programů, jako např. úprava vodohospodářských poměrů, obnova toků a nádrží, budování protierozní a protipovodňové ochrany území, systémů ekologické stability, biocenter a biokoridorů, obnova remízků nezbytných pro život drobné zvěře, zajištění lepší prostupnosti území vhodně zvolenou sítí polních cest a v neposlední míře dosažení estetické kvality krajiny za účelem zvýšení rekreačního efektu (Zpravodaj ministerstva zemědělství, 2011).

Výsledkem pozemkových úprav je:

- obnovený digitalizovaný katastr nemovitostí s optimalizovaným uspořádáním půdní držby a jasně definovanými právy k jednotlivým pozemkům,
- schválený plán společných zařízení zahrnující opatření sloužící ke zpřístupnění pozemků, k protierozní ochraně, vodohospodářská opatření a opatření k ochraně a tvorbě životního prostředí,
- nezbytný podklad pro územní plánování a veškeré rozvojové programy území (Ministerstvo zemědělství, 2010).

2.2.2 Financování pozemkových úprav

Na financování pozemkových úprav se podílí několik zdrojů: státní rozpočet – kapitola všeobecná pokladní správa (VPS), speciální konto pro financování pozemkových úprav zaměřených na protipovodňová opatření (PPEO), EU – Program rozvoje venkova, Opatření I.1.4 Pozemkové úpravy (PRV), Ředitelství silnic a dálnic (ŘSD), Pozemkový fond ČR (PF ČR), případně jiné zdroje (Kaulich, 2010).

Zákonem přijatá změna umožňuje Pozemkovému fondu ČR už od dubna 2010 poskytovat finanční prostředky na pozemkové úpravy, a to bez jakéhokoliv omezení. Do té doby mohl fond použít své finance pouze na pozemkové úpravy v okresech s nedokončeným přidělovým a scelovacím řízením (Černá, 2010). Jedna pozemková úprava probíhá několik let, v intervalu od 2 do 5 let v závislosti na velikosti území, počtu účastníků a složitosti podkladů a celkové situace.

V roce 2007 se celkové náklady se pohybovali okolo 10.000,- Kč na jeden hektar upravovaného území. Tato částka zahrnuje pouze geodetické a projekční práce, které končí vytyčením nových pozemků v terénu a zápisem do katastru nemovitostí. Nejsou zde zahrnuty náklady na realizaci společných zařízení, které bývají přibližně dvojnásobkem předchozí hodnoty (Vlasák, Bartošková, 2007).

Náklady spojené s pozemkovou úpravou hradí stát. Na úhradě nákladů se mohou podílet i účastníci pozemkových úprav, popřípadě i jiné fyzické a právnické osoby, mají-li zájem na provedení pozemkových úprav; stát jim může poskytnout subvence nebo dotace. v případě, že provedení pozemkových úprav je vyvoláno v důsledku stavební činnosti, náklady hradí stavebník v závislosti na rozsahu území dotčeného stavbou (Ministerstvo zemědělství, 2010).

2.2.3 Historie pozemkových úprav

Zájem o úpravu rozdrobených pozemků se projevil v Evropě prakticky až v 18. století a byl provázen snahami o vědecké řešení tohoto problému (v roce 1791 soutěž akademie v Métách ve Francii, v roce 1813 v Bavorsku apod.) V českých zemích, patřících do tehdejšího Rakouska-Uherska, se realizovaly první snahy o pozemkové úpravy při aboliční pozemkové reformě v letech 1775 až 1785 jako tzv.

raabizace, tj. rozdělení komorních, jezuitských a některých panských velkostatků na jednotlivé usedlosti mezi poddané za plnou náhradu všech důchodů (Jonáš, 1990).

Rozvíjely se i další způsoby pozemkových úprav, zejména separace, konsolidace, arondace a komasace. Separace znamenala slučování pozemkové držby jednotlivých hospodářství v samostatné dvorce, konsolidace řešila zpřístupnění pozemků z veřejných cest a úpravu tvaru pozemků. Arondace byla dobrovolná výměna pozemků mezi dvěma nebo několika sousedícími zemědělci vytvářejících větší a souvislejší pozemkové celky (Jonáš, 1990).

Historie pozemkových úprav v České republice spadá do druhé poloviny devatenáctého století. Cílem těchto prvních pozemkových úprav byly především tzv. komasace, tedy scelování předchozím historickým vývojem velmi rozdrobené půdní držby a současně i snaha o vybudování dokonalejší cestní sítě a melioračních a vodohospodářských opatření. Toto scelování bylo z počátku dobrovolné, avšak záhy se přestalo jevit správným řešením; bylo nutné vydat zákon, který vycházel z principu majority. Byl jím říšský rámcový zákon o scelování pozemků z roku 1883. V roce 1884 byl přijat pro Moravu a v roce 1887 pro Slezsko. Na Moravě a ve Slezsku bylo podle tohoto zákona sceleno kolem 300 katastrů (Hladík, Pivcová, 2005).

Zatímco byl zákon o scelování přijat na Moravě a ve Slezsku, český sněm ho nepřijal a tak vlastně až do roku 1940 probíhalo v Čechách scelování jen na základě dobrovolnosti a 100 % souhlasu všech vlastníků pozemků. V roce 1940 pak i zde byla platnost zákona rozšířena vládním nařízením č.171. Po válce se začalo s přípravou nového scelovacího zákona, který by vedl k rozvoji moderního zemědělství. Ale po volbách v roce 1946 se zemědělství začalo ubírat trochu jiným směrem. Dne 21. března 1948 byl přijat zákon č.46/1948 Sb. o nové pozemkové reformě, který upravoval vlastnictví k zemědělské a lesní půdě. Tento zákon byl ještě v témže roce následován poměrně dobrým zákonem č.47/1948 o některých technicko-hospodářských úpravách pozemků, tzv. zákon scelovací. Tento zákon by pomohl scelit do té doby roztříštěné pozemky, a to za účasti všech zemědělců. Také byly velmi dobře vyřešeny otázky náhradních pozemků a případných peněžních náhrad. Nadějný začátek byl však zmařen následujícím politickým vývojem.

Už o rok později, tedy v roce 1949, byl přijat zákon č. 69/1949 Sb. o jednotných zemědělských družstvech, a naše zemědělství se vydalo cestou kolektivizace. Původní

scelovací zákon byl v roce 1955 nahrazen vládním nařízením č.47/1955 Sb. o opatření v oboru technicko-hospodářských úprav pozemků a prováděcí vyhláškou č. 27/1958. Tyto dvě právní normy, které platily až do roku 1991, tím, že preferovaly právě zemědělská družstva, způsobily v naší krajině škody, ze kterých se bude ještě dlouho vzpamatovávat (Neubergová, 2005).

Z drobných políček se postupně staly velké lány, bylo rozoráno velké množství cest, mezí, provedeno napřímení potoků a realizována velkoplošná odvodnění. Rovněž se výrazně zvýšilo používání umělých hnojiv a herbicidů. V důsledku těchto opatření zmizelo z krajiny i velké množství zeleně, ať již ovocné, nebo neovocné. Za těmito opatřeními však následovaly další negativní jevy, jako je monokulturní pěstování plodin na velkých lánech a s tím spojená vodní eroze půd a následný výrazný úbytek drobné zvěře i ptactva (Procházka, 2009).

Společenské změny po roce 1989 znamenaly takřka ve všech krajinných attributech obrat k pozitivním tendencím . Restituce, privatizace, nové formy pozemkových úprav a územního plánování, krajinoformní programy a další procesy a aktivity dokázaly během 90. let významně ovlivnit vývoj krajiny na počátku 21. století. Příčinou negativního tlaku na krajinu v této dekádě byl především masivní rozvoj infrastruktury a průmyslu (Sklenička, 2003).

Podle statistických údajů zaznamenáváme zvýšenou činnost pozemkových úřadů v komplexních pozemkových úpravách a v jednoduchých pozemkových úpravách s výměnou vlastnických práv zhruba od r. 1994. Do té doby se pozemkové úřady věnovaly téměř výhradně restitucím a jednoduchým pozemkovým úpravám s využitím institutu zatímního bezúplatného užívání, čímž bylo umožňováno hospodaření dotčeným vlastníkům. V uplynulém období se také podstatně vyvíjely a upravovaly právní předpisy týkající se pozemkových úprav a také zeměměřictví a katastru, přičemž významná novela původního zákona o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech z r. 1991 (č. 284/1991 Sb.) byla provedena v r. 1997.

Bylo konečně uzákoněno, že pozemkové úpravy se provádějí na základě zaměřeného skutečného stavu v terénu s přesností odpovídající novému mapování a že výsledky pozemkových úprav slouží pro obnovu katastrálního operátu. Nyní platný zákon (139/2002 Sb.) samozřejmě tuto zásadní myšlenku převzal a upřesnil. Potřebné změny proběhly rovněž v předpisech týkajících se zeměměřictví a katastru.

V katastrálním zákoně je dnes jednoznačně stanoveno, že pozemkové úpravy jsou jednou ze tří možností obnovy katastrálního operátu a to vedle nového mapování a obnovy přepracováním souboru geodetických informací (Kaulich, 2004).

Předmětem pozemkových úprav jsou všechny pozemky v obvodu pozemkových úprav bez ohledu na dosavadní způsob využívání a existující vlastnické a užívací vztahy k nim (Zákon č. 139/2002 Sb.).

2.2.4 Právní předpisy

Vlastní proces v pozemkových úpravách je upraven zákonem č. 139/2002 Sb. Tento zákon upravuje řízení o pozemkových úpravách a soustavu a působnost pozemkových úřadů (Ministerstvo zemědělství, 2010).

Výsledky pozemkových úprav slouží pro obnovu katastrálního operátu (zákon č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky ve znění pozdějších předpisů, dále jen katastrální zákon, KZ) a jako nezbytný podklad pro územní plánování (zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu) (Podhrázská, Tichá, Grmelová, 2009).

2.2.5 Pozemkové úpravy v současné době

V současné době sílí tendence ustavit rovnováhu mezi užíváním a ochranou přírodních zdrojů a vytvořit podmínky pro trvale udržitelný rozvoj zemědělské krajiny. Příspěvkem k těmto snahám je alternativní management půdy, který na rozdíl od běžného systému hospodaření na půdě chápeme jako nové pojetí ochrany půdy a vody. Obsahuje řešení, opatření a postupy, které jsou částečně nové a částečně známé, avšak zatím nebyly v popředí zájmu a jejich využívání v praxi (zejména z důvodu nedostatečnosti metodických informací) bylo mizivé. Jedná se o aplikaci ochranných opatření nad rámec zásad správné zemědělské praxe, pro jejichž realizaci se vedle environmentálních programů jeví velmi účinným nástrojem komplexní pozemkové úpravy (KPÚ) (Uhlířová et al., 2005).

Podle Procházky (2009) jsou jednoduché nebo komplexní pozemkové úpravy provedeny na zhruba 14, 0 % výměry zemědělského půdního fondu. Postup

pozemkových úprav se zatím nedaří urychlit tak, jak by odpovídalo potřebě vyjadřované zejména vlastníky půdy včetně obcí, ale také uživateli půdy a zainteresovanými orgány státní správy.

2.2.6 Plán společných zařízení

Součástí pozemkové úpravy je tzv. plán společných zařízení, který tvoří budoucí kostru uspořádání zemědělské krajiny a je tedy jakousi formou krajinného plánu uvnitř pozemkové úpravy. Jde zejména o zpřístupnění pozemků, tedy polní nebo lesní cesty se všemi doprovodnými stavbami jako jsou mostky, propustky, brody, železniční přejezdy apod. Dále je plán tvořen protierozními opatřeními jako jsou protierozní meze, průlehy, zasakovací pásy, záchytné příkopy, větrolamy, ochranné zatravnění a zalesnění. Patří sem také vodohospodářská opatření sloužící k neškodnému odvedení povrchových vod a ochraně území před povodněmi. Jsou to nádrže, rybníky, úpravy toků, ochranné hráze a suché poldry. Důležitou součástí plánu jsou rovněž opatření k ochraně a tvorbě životního prostředí a zvýšení ekologické stability území. Jde především o místní systémy ekologické stability doplněné dalšími prvky např. rozptýlené a doprovodné zeleně. Opatření mají zpravidla polyfunkční charakter, plní tedy současně více funkcí. Příkladem může být např. skladebný prvek územního systému ekologické stability (ÚSES), který plní současně funkci ochrany proti větrné nebo proti vodní erozi a je rovněž významným prvkem estetickým a krajinnotvorným. Na společná zařízení se nejprve použijí pozemky ve vlastnictví státu a potom obce. Případně se na vyčlenění potřebné výměry půdního fondu podílejí i ostatní vlastníci pozemků poměrnou částí podle celkové výměry jejich směřovaných pozemků. Pozemkové úpravy jsou tak jedinečným nástrojem, který vytváří prostorové a vlastnické předpoklady pro realizaci uvedených opatření (Deník veřejné zprávy, 2004).

Protipovodňová opatření

Fyzikální okolnosti, za kterých nastávají povodně:

Za prvé, jsou záplavy v povodí způsobeny, když voda obsažená ve srážkách přesahuje retenční kapacitu půdy. Faktory ovlivňující vznik povodní zahrnují množství a intenzitu srážek, půdní typ, svažitost, využití pozemků a použití a účinnost protipovodňových opatření.

Za druhé, propustnost hornin a retenční kapacita hornin určují pohyb vody dolů až do podzemních vod. Dlouhá období srážek mohou vést ke zvýšení hladiny podzemní vody směrem k povrchu půdy.

Za třetí, když množství vody v řece překročí kapacitu jejího koryta, zaplaví se její niva vodou. Mezi hlavní faktory způsobující povodně patří stav řek a drenážních kanálů, rozsah a tvar nivy a přítomnost objektů a vegetace, které mění pohyb vody.

A konečně, výška hladiny moře ovlivňuje odtékání vod z řek do moře a mohou přímo zaplavit nížko položené země (Land Use Policy Group, 2009).

Ochrana před povodněmi není nikdy absolutní. Lze však částečně omezit povodňové kulminační průtoky a ovlivnit časový průběh povodní. Stejně jako v řadě evropských zemí, které byly v průběhu 90. let postiženy rozsáhlými povodněmi, vyvolaly tyto situace pozitivní obrat ve vnímání významu povodňové ochrany v České republice. Tento posun byl navíc umocněn značným rozsahem finančních prostředků, které bylo nutno vynaložit, především z veřejných rozpočtů, k odstranění škod způsobených povodněmi. Tyto povodňové situace i očekávané důsledky fenoménu globálního oteplení byly v evropských státech impulzem ke zpracování řady koncepčních dokumentů, které musí analyzovat příčiny i průběh povodní a navrhnout systémová opatření ke zlepšení úrovně povodňové ochrany. V rámci Evropské unie byly tyto situace dokonce podnětem formulování nové vodní politiky. Prakticky stejný vývoj je možné sledovat i v České republice. Na základě důkladného hodnocení povodňové katastrofy v roce 1997 uložila vláda v roce 1999 zpracovat strategii povodňové ochrany jako základ systémového přístupu v této oblasti a pro formulaci potřebných opatření. Strategie byla schválena usnesením vlády ČR č. 382 dne 19. dubna 2000 – tzn. před přijetím zákona č. 254/2001 Sb., o vodách (Polešáková, 2006).

Důležitou součástí plánu jsou rovněž opatření k ochraně a tvorbě životního prostředí a zvýšení ekologické stability území. Jde především o místní systémy ekologické stability doplněné dalšími prvky např. rozptýlené a doprovodné zeleně. Opatření v plánu společných zařízení mají zpravidla polyfunkční charakter, plní tedy současně více funkcí. Příkladem může být např. skladebný prvek územního systému ekologické stability (ÚSES), který plní současně funkci ochrany proti větrné nebo proti vodní erozi a je rovněž významným prvkem estetickým a krajinným (Ministerstvo zemědělství, 2010).

2.2.7 Formy pozemkových úprav

Formy pozemkových úprav definuje zákon č. 139/2002 Sb. v § 4. mají podstatný vliv na náležitosti zpracování pozemkových úprav, na jejich rozsah, finanční náročnost a způsob zahajování řízení a rozhodování v něm (Doležal, 2010).

Pokud je nutné vyřešit pouze některé hospodářské potřeby (např. urychlené scelení pozemků, zpřístupnění pozemků apod.) nebo ekologické potřeby v krajině (např. lokální protierozní nebo protipovodňové opatření atd.) nebo když se pozemkové úpravy mají týkat jen části katastrálního území, provádějí se formou jednoduchých pozemkových úprav. Ve všech ostatních případech se pozemkové úpravy provádějí formou komplexních pozemkových úprav. Z pohledu řešení střetů zájmů v území mají sice význam jak komplexní, tak i jednoduché pozemkové úpravy, přesto je zřejmé, že potenciál a význam komplexních pozemkových úprav je pro řešení střetů zájmů v území vyšší (Knotek, 2009).

Pro lokality, kde je nutné po restituci zemědělské půdy a zájmu jednotlivých hospodářů znova zahájit zemědělskou výrobu provést drobné úpravy vlastnických hranic, se provádějí Jednoduché pozemkové úpravy (JPÚ). Tyto pozemkové úpravy se zpravidla týkají úprav pouze jedné nebo dvou hranic a jsou zpravidla malého rozsahu (Perlín, 2008). JPÚ jsou mj. využívány zejména v případech řešení katastrů s nedokončeným přidělovým řízením (Kaulich, 2005).

Jednoduchými pozemkovými úpravami lze provést i upřesnění nebo rekonstrukci přidělů půdy (§ 13) přidělené ve smyslu dekretů prezidenta republiky č. 12/1945 Sb. a č. 28/1945 Sb. a zákonů č. 142/1947 Sb. a č. 46/1948 Sb. (Zákon č. 139/2002 Sb.).

2.3 ÚZEMNÍ PLÁNOVÁNÍ

2.3.1 Cíle a úkoly územního plánování

Cílem územního plánování je vytvářet předpoklady pro výstavbu a pro udržitelný rozvoj území, spočívající ve vyváženém vztahu podmínek pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství obyvatel území a který

uspokojuje potřeby současné generace, aniž by ohrožoval podmínky života generací budoucích.

Územní plánování zajišťuje předpoklady pro udržitelný rozvoj území soustavným a komplexním řešením účelného využití a prostorového uspořádání území s cílem dosažení obecně prospěšného souladu veřejných a soukromých zájmů na rozvoji území. Za tím účelem sleduje společenský a hospodářský potenciál rozvoje (Zákon č. 183/2006 Sb.).

Základním principem územního plánování je prosazování udržitelného rozvoje území, to znamená snaha o dosažení rovnováhy mezi cíli ekonomickými, sociálními a ekologickými takovým způsobem, aby nebyly současným rozvojem ohroženy potřeby budoucích generací (Navrátilová, 2002).

Úkoly územního plánování jsou zejména:

- zjišťovat a posuzovat stav území, jeho přírodní, kulturní a civilizační hodnoty,
- stanovovat koncepci rozvoje území s ohledem na hodnoty a podmínky území,
- stanovovat urbanistické, architektonické a estetické požadavky na využívání a prostorové uspořádání území a na jeho změny, zejména na umístění, uspořádání a řešení staveb,
- stanovovat podmínky pro obnovu a rozvoj sídelní struktury a pro kvalitní bydlení,
- vytvářet podmínky pro snižování nebezpečí a odstraňování důsledků ekologických a přírodních katastrof v území,
- prověřovat a vytvářet podmínky pro hospodárné vynakládání prostředků z veřejných rozpočtů na změny v území,
- vytvářet podmínky pro ochranu území před negativními vlivy záměrů na území a navrhopat kompenzační opatření (Halasová, Šilarová, 2007).

Pod pojmem „využití území“ v územním plánování rozumíme určení, jakým způsobem bude území využito (pro jakou stavbu, činnost či jinou funkci).

Pod pojmem „uspořádání území“ v územním plánování rozumíme koncepci využití území, a to v zastavěném území a zastavitelné ploše zejména:

- způsob zástavby,
- výšku zástavby,

- intenzitu využití pozemku (jak velká jeho část může být zastavěna, udává se v procentech).

V nezastavěném území zejména:

- způsob využití pozemků v krajině, vymezení územních
- systémů ekologické stability (biocentra, biokoridory), návrh
- cestní síť apod. (Ústav územního rozvoje, 2009).

2.3.2 Urbanizace

Jednou z hlavních charakteristik evropské civilizace je urbanizace. Postupně se rozšířila z jihovýchodní Evropy kolem roku 700 př. n l. Přes celý kontinent. Města a městské sítě, které vznikly, byly vždy důležitým faktorem ve vývoji a formování jejich okolních regionů. Polarizace území mezi městem a venkovem a přístupnost pozemků jsou stále důležité aspekty krajinné dynamiky. Urbanizace a související dopravní infrastruktura vymezují vztah mezi městem a venkovem. Urbanizace, vyjádřená jako podíl lidí, kteří žijí v městských sídlech, dosahuje hodnoty okolo 80% ve většině evropských zemí (Antrop, 2004).

2.3.3 Právní předpisy

Dnem 1. ledna 2007 nabyly účinnosti nové zákony upravující oblast územního plánování a stavebního řádu a některé související oblasti. Jsou to:

- zákon č. 183/2006 Sb., ze dne 14. března 2006, o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), dále v textu také nový stavební zákon;
- zákon č. 184/2006 Sb., ze dne 14. března 2006, o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemku nebo stavbě (zákon o vyvlastnění);
- zákon č. 186/2006 Sb., ze dne 14. března 2006, o změně některých zákonů souvisejících s přijetím stavebního zákona a zákona o vyvlastnění (změnový zákon).

Tyto tři zákony byly uveřejněny ve Sbírce zákonů, v částce 63, rozeslané 11. května 2006 (www.businessinfo.cz).

Hlavními vyhláškami pro územní plánování jsou:

- Vyhláška č. 500/2006 Sb. O územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a způsobu evidence územně plánovací činnosti
- Vyhláška č. 503/2006 Sb. O podrobnější úpravě územního řízení, veřejnoprávní smlouvy a územního opatření
- Vyhláška č. 269/2009 Sb. O obecných požadavcích na využívání území

Územní plánování vykonávají zákonem určené orgány územního plánování (Navrátilová, 2002).

Orgány územního plánování:

Působnost ve věcech územního plánování je stavebním zákonem svěřena orgánům:

- obcí,
- krajů,
- Ministerstvu pro místní rozvoj a Ministerstvu obrany na území vojenských újezdů.

Orgány obce a kraje vykonávají působnost ve věcech územního plánování jako působnost přenesenou (Halasová, Šilarová, 2007).

2.3.4 Nástroje územního plánování

- Územně plánovací podklady ÚPP - Územně analytické podklady
- Územní studie
- Politika územního rozvoje
- Územně plánovací dokumentace ÚPD - Zásady územního rozvoje
- Územní plán
- Regulační plán
- Územní rozhodnutí - O umístění stavby nebo zařízení
- O změně využití území

- O změně stavby nebo o změně vlivu stavby na využití území
- O dělení nebo scelování pozemků
- O ochranném pásmu
- Územní opatření
  - O stavební uzávěře
  - O asanaci území
- Úprava vztahů v území (Podle zákona 183/2006 Sb.)

2.3.4.1 Územně plánovací podklady

Územně plánovací podklady tvoří územně analytické podklady, které zjišťují a vyhodnocují stav a vývoj území a územní studie, které ověřují možnosti a podmínky změn v území; slouží jako podklad k pořizování politiky územního rozvoje, územně plánovací dokumentace, jejich změně a pro rozhodování v území (Zákon č. 183/2006 Sb.).

Územně analytické podklady jsou novým nástrojem územního plánování. Obsahují zjištění a vyhodnocení stavu a vývoje území. Ze zákona jsou pořizovány pro celé území české republiky a průběžně aktualizovány. Územně analytické podklady slouží především jako podklad k pořizování politiky územního rozvoje, územně plánovací dokumentace, její změně a pro rozhodování v území. Dále slouží jako podklad pro posuzování vlivu územně plánovací dokumentace na udržitelný rozvoj a vlivu záměrů na životní prostředí (Halasová, Grmelová, 2007).

Územní studie řeší problémy, které by mohly významně ovlivňovat využití a uspořádání území. Navrhuje, prověřuje a posuzuje jejich možná řešení. Územní studie není právně závazná, stavební úřad se od ní může odchýlit, pokud nalezl alespoň rovnocenné řešení (Zákon č. 183/2006).

2.3.4.2 Politika územního rozvoje

Dokument Politika územního rozvoje ČR (PÚR ČR) určuje požadavky na konkretizaci úkolů územního plánování v republikových, mezinárodních, nadregionálních a přeshraničních souvislostech, určuje strategii a základní podmínky pro naplňování těchto úkolů a stanovuje republikové priority územního plánování pro zajištění udržitelného rozvoje území. V Politice územního rozvoje se rovněž vymezují oblasti se zvýšenými požadavky na změny v území, které svým významem přesahují území jednoho kraje, a dále stejně významné oblasti se specifickými hodnotami a se specifickými problémy a koridory a plochy dopravní a technické infrastruktury.

Pro vymezené oblasti, koridory a plochy se stanovují kritéria a podmínky pro rozhodování o možnostech změn v jejich využití (www.mmr.cz).

2.3.4.3 Územně plánovací dokumentace

Územně plánovací dokumentace má funkci a obsah definovány zákonem a příslušnou vyhláškou. Je závazná pro všechny druhy rozhodování v území, zejména pro územní rozhodnutí.

Územně plánovací dokumentaci tvoří tyto druhy:

- zásady územního rozvoje,
- územní plán,
- regulační plán.

Zákon ukládá krajům povinnost pořizovat zásady územního rozvoje. Naproti tomu pořizení územního a regulačního plánu je fakultativní (Halasová, Šilarová, 2007).

2.3.4.3.2 Územní plán obce

Územní plán je z hlediska obce nejdůležitějším nástrojem územního plánování, který určuje koncepci jejího územního rozvoje. V souladu s touto koncepcí vymezuje

zastavěné území, zastavitelné plochy, plochy přestavby, plochy pro veřejně prospěšné stavby, plochy pro veřejně prospěšná opatření, plochy pro územní rezervy a stanovuje podmínky využití těchto ploch.

Územní plán v podrobnostech území obce zpřesňuje a rozvíjí cíle a úkoly územního plánování v souladu se zásadami územního rozvoje kraje a s politikou územního rozvoje. Bez pořízení územního plánu nelze v obci vymezit zastavitelné plochy, tedy plochy pro novou výstavbu, ta je v tomto případě možná pouze v zastavěném území. Územní plán je v řadě případů také podmínkou pro poskytování prostředků z veřejných rozpočtů. Územní plán (ÚP) umožňuje uplatnit předkupní právo a vyvlastnění pozemků nezbytných pro veřejně prospěšné stavby a veřejně prospěšná opatření (Tunka, Navrátilová, Rozmanová, 2011).

Územní plán se pořizuje a vydává pro celé území obce, pro celé území hlavního města Prahy, popřípadě pro celé území vojenského újezdu. Na pořizování územního plánu vojenského újezdu se vztahují přiměřeně ustanovení § 43 až 55 a § 57. Územní plán může být pořízen a vydán též pro vymezenou část území hlavního města Prahy. Územní plán se vydává formou opatření obecné povahy podle správního řádu (Zákon č. 183/2006).

2.3.4.3.3 Regulační plán

Zatímco zásady územního rozvoje řeší území kraje, územní plán řeší území obce, pak regulační plán řeší uspořádání jedné nebo více ploch v členění na pozemky. Regulační plán vždy stanoví podmínky pro vymezení a využití pozemků, pro umístění a prostorové uspořádání staveb veřejné infrastruktury a vymezí veřejně prospěšné stavby nebo veřejně prospěšná opatření. Regulační plán nahrazuje v řešené ploše ve schváleném rozsahu územní rozhodnutí a je závazný pro rozhodování v území. Nenahrazuje územní rozhodnutí v nezastavěném území, s výjimkou plánu společných zařízení komplexních pozemkových úprav.

Regulační plán může pořizovat krajský úřad, pokud s tím dotčené obce souhlasí, ale nejčastěji jej bude pořizovat a vydávat obec. Stavební zákon rozlišuje regulační plán vydaný z podnětu nebo na žádost (Ústav územního rozvoje, 2009).

Zastupitelstvo obce nebo zastupitelstvo kraje (v dohodě s dotčenými obcemi) rozhoduje o pořízení regulačního plánu z vlastního nebo jiného podnětu (dále „z podnětu“) v souladu s vydanou územně plánovací dokumentací v ploše nebo koridoru vymezeném touto dokumentací. Podnět k pořízení regulačního plánu se podává u kraje nebo obce příslušné k vydání regulačního plánu. Územní plán nebo zásady územního rozvoje mohou přímo stanovit ve vybraných plochách nebo koridorech pořízení regulačního plánu jako podmínku pro rozhodování o změnách v území. V takovém případě obsahuje příslušná dokumentace zadání regulačního plánu.

§ 62 odst. 2 stavebního zákona § 64 odst. 1 stavebního zákona § 36 odst. 2 stavebního zákona § 43 odst. 2 stavebního zákona. Pokud územní plán obce neukládá pořízení regulačního plánu (a proto neobsahuje zadání regulačního plánu), může zastupitelstvo rozhodnout z vlastního nebo jiného podnětu o pořízení regulačního plánu. Zadání je přílohou podnětu k pořízení regulačního plánu. Nedisponuje – li obec vydaným (dle předchozího stavebního zákona schváleným) územním plánem, pak zastupitelstvo obce může z vlastního nebo jiného podnětu rozhodnout o pořízení regulačního plánu pro plochu v zastavěném nebo v nezastavěném území, ale jen tehdy, pokud se nebude měnit charakter území nebo pokud regulační plán nahradí plán společných zařízení komplexních pozemkových úprav podle zvláštního právního předpisu. Zadání je přílohou podnětu k pořízení regulačního plánu (Ústav územního rozvoje, 2008).

Žádost o vydání regulačního plánu obsahuje kromě obecných náležitostí podání základní údaje o požadovaném záměru, identifikaci pozemků, údaje o dosavadním využití vymezené plochy, důvody a účel pořízení regulačního plánu a návrh, která územní rozhodnutí regulační plán nahradí. Žádost se podává u příslušného pořizovatele. Žadatel o vydání regulačního plánu může uzavřít smlouvu s vlastníky pozemků a staveb, které jsou dotčeny navrhovaným záměrem, jejímž obsahem musí být souhlas s tímto záměrem a souhlas s rozdělením nákladů a prospěchů spojených s jeho realizací (dále jen "dohoda o parcelaci"). Obec nebo kraj mohou podmínit vydání regulačního plánu uzavřením smlouvy o spoluúčasti žadatele na vybudování nové nebo na úpravách stávající veřejné infrastruktury (Zákon 183/2006).

2.3.4.4 Územní rozhodnutí

Umisťovat stavby nebo zařízení, jejich změny, měnit jejich vliv na využití území, měnit využití území a chránit důležité zájmy v území lze jen na základě územního rozhodnutí nebo územního souhlasu, nestanoví-li zákon jinak.

Každý, kdo navrhuje vydání územního rozhodnutí nebo územního souhlasu, je povinen dbát požadavků uvedených v § 90 a být šetrný k zájmům vlastníků sousedních pozemků a staveb, za tímto účelem si může vyžádat územně plánovací informaci, nejsou-li mu podmínky využití území a vydání územního rozhodnutí nebo územního souhlasu známy (Zákon č. 186/2006 Sb.).

2.3.4.5 Územní opatření

Územní opatření o stavební uzávěře omezuje nebo zakazuje v nezbytném rozsahu stavební činnost ve vymezeném území, pokud by mohla ztížit nebo znemožnit budoucí využití území podle připravované územně plánovací dokumentace.

Územní opatření o asanaci území se vydává na území postiženém živelnou pohromou nebo závažnou havárií, kde je nezbytné stanovit podmínky pro odstranění dopadů a pro další využití území. Územní opatření se vydává rovněž pro zastavěné území, ve kterém jsou závadné stavby z důvodů hygienických, bezpečnostních, požárních, provozních a ochrany životního prostředí, u nichž je ve veřejném zájmu nutné nařídit odstranění závad a úpravy staveb. Návrh územního opatření o stavební uzávěře a územní opatření o asanaci se písemně projednávají s dotčenými orgány. Územní opatření vydává v přenesené působnosti rada obce, případně rada kraje, jako opatření obecné povahy podle správního řádu (Halasová, Šilarová, 2007).

2.3.4.6 Úprava vztahů v území

Úprava vztahů v území zahrnuje dle zákona předkupní právo (§ 101 SZ) a s tím spojené náhrady za změnu v území (§ 102 SZ), přičemž tyto instituty se do legislativy stavebního práva vrátily po značné časové přetržce. Předkupní právo bylo u nás

používáno v 19. i ve 20. století, v současném období je zahrnuto např. v Občanském zákoníku, zákonu č. 40/1964 Sb. a dále v zákonu vztahujícím se k převodu zemědělských a lesních pozemků z vlastnictví státu na jiné osoby.

Daná problematika je zakomponována i v zahraničních právních předpisech, a to např. ve francouzském urbanistickém zákonu a německém stavebním zákoníku. Náhrady za změnu v území jsou mimo jiné provázány i na předkupní právo a tím se vážou k obdobným právním předpisům (Polešáková, 2009).

V německém stavebním zákoníku z roku 1960 upravují předkupní právo tyto paragrafy:

- §24 Obecné předkupní právo - říká v jakých případech má obec předkupní právo
- §25 Speciální předkupní právo – říká v jakých případech může obec docílit předkupního práva
- §26 Vyloučení předkupního práva – říká, v jakých případech nelze vykonat předkupní právo
- §27 Zamezení předkupního práva – říká, za jakých podmínek může kupující zamezit výkonu předkupního práva.

2.4 SOUČINNOST KPÚ A ÚPD

Styčnými body obou procesů jsou zejména návrh plánů společných zařízení pozemkových úprav a vymezení veřejně prospěšných staveb a veřejně prospěšných opatření v návrzích územních plánů. V těchto bodech jsou vyjádřeny veřejné zájmy pro další rozvoj území (Kyselka, 2010).

Při zpracování pozemkových úprav musí být respektovány zásady územního rozvoje a současně pozemkové úpravy jsou jedním z nezbytných podkladů územního plánování. Podle právních předpisů není jednoznačně definován postup a v některých případech dochází k procesním „zádrhelům“ z důvodů mnohdy jen obtížně dosažitelné možnosti realizace návrhů územního plánu nástroji pozemkových úprav. Následně je vyvolána změna územního plánu, což znamená další finanční náklady, hrazené obcemi a časové prodlevy v postupu pozemkové úpravy. Takto může nastat situace, že vyprojektování některých společných zařízení je vlastně zapláceno třikrát: poprvé v původním územním plánu, podruhé v procesu navrhování společných

zařízení pozemkové úpravy a potřeby změnou územního plánu (Podhrázská, Tichá, Grmelová, 2009).

Mnohaleté hledání efektivních způsobů ochrany a tvorby polyfunkční harmonické a udržitelné kulturní krajiny našeho státu vede nejčastěji ke dvěma hlavním nástrojům, které její podobu zásadně ovlivňují. Těmito nástroji veřejné správy jsou územní plány (ÚP) a pozemkové úpravy (PÚ). V obou případech se jedná o propracované procesy s poměrně dlouhou tradicí a vývojem, mající v plánování a přetváření nezastavěného území, zejména zemědělské krajiny, pevnou pozici a nezastupitelné místo. Společným cílem obou těchto nástrojů je promítnutí a specifikace veřejných zájmů do zemědělské krajiny.

Mezi ně patří například:

- efektivní a udržitelné hospodaření v krajině,
- zvýšení ekologické stability krajiny,
- zajištění prostupnosti krajiny,
- ochrana území před povodněmi, vodní a větrnou erozí,
- ochrana i zvýšení estetické a rekreační hodnoty území a jeho krajinného rázu.

Územní plánování řeší optimální uspořádání a využití území při zachování souladu hospodářských i kulturních hodnot, což se odráží zejména ve stanovení limitů a regulativů. Nejde tedy o realizační dokument v pravém slova smyslu.

Naproti tomu komplexní pozemkové úpravy dávají podrobným uspořádáním vlastnických vztahů k pozemkům a nezbytných společných opatřeních, tedy nových polních cest, prvků územního systému ekologické stability, protierozních a vodohospodářských opatření konkrétní podobu zemědělské krajiny. Nutná návaznost obou plánovacích procesů je zřejmá zvláště při návrhu zmíněných společných opatření KPÚ, ale rovněž při stanovení tzv. obvodu pozemkových úprav, kdy je třeba znát plošné nároky na rozvojové záměry obce (Kyselka, 2000).

Jedním z nezbytných podkladů územního plánování jsou pozemkové úpravy (Zákon č. 139/2002 Sb.).

Pozemkové úřady mají v zákoně jednoznačně stanovenou odbornou (věcnou) působnost, která kromě organizačního, technického a finančního zabezpečení prací souvisejících s prováděním pozemkových úprav jim ukládá i zabezpečení vazby

pozemkových úprav s územně plánovací dokumentací územních celků a spolupráci s katastrálními úřady (Ministerstvo zemědělství, 2010).

Hlavní problémy koordinace územních plánů a pozemkových úprav:

Časový horizont

- životnost územního plánu cca deset až dvacet let, změny územního plánu jsou možné a akceptovatelné,
- životnost pozemkových úprav se předpokládá na desítky let, změny hranic pozemkové držby jsou velmi obtížné a finančně nákladné, dochází k nové organizaci pozemků a základních krajinných struktur.

Obsah zpracování

- územní plán je koncepčním dokumentem rozvoje a využití území,
- plán společných zařízení, který je součástí pozemkových úprav, je zpracováván na úrovni dokumentace stavby pro územní řízení.

Podrobnost zpracování

- územní plán pracuje s plochami a koridory,
- pozemková úprava je řešena v podrobnosti parcel, popř. břemen k jednotlivým pozemkům.

Forma projednání (odsouhlasení)

- oba dokumenty se projednají s dotčenými orgány, samosprávou a veřejností, rozdílné jsou možnosti vypořádání námitek a připomínek ze strany vlastníků pozemků,
- v procesu pozemkových úprav je pozice vlastníka pozemku klíčová a bez souhlasu vlastníka nelze pozemkovou úpravu zdárně dokončit (Kyselka, 2010).

3 MATERIÁL

3.1 Základní údaje

Statistické údaje:

Kraj: Jihočeský

Statut: obec

Okres: České Budějovice

Katastrální výměra: 307 ha

Katastrální území: Úsilné

Počet obyvatel k 31.12.2010: 407

Průměrný věk: 39 let

Obrázek č. 1: Ortofotompa katastrálního území Úsilné stažená z [http://geoportal.cuzk.cz/%28S%284gh3riixtsmc5pidfga2yuuh%29%29/Default.aspx?head_tab=sekce-01-gp&mode=Mapa&menu=11&news=yes&side=prohlizet].

Obec Úsilné je vzdálena zhruba 6 km od centra okresního města Českých Budějovic a leží na silnici spojující města Hluboká nad Vltavou a Lišov v nadmořské výšce 399 metrů nad mořem. Úsilné protíná potok Stoka, který se pak vlévá do severozápadně od obce protékajícího potoka Kyselá voda. Rozloha katastrálního území obce činí v současné době 307 ha. Těsná poloha obce u okresního města je příčinou

výrazně rezidenčního charakteru obce (www.usilne.cz).

Celá oblast mikroregionu Budějovicko - sever leží v Českobudějovickém bioregionu. Mikroregion je zájmové sdružení obcí a byl založen dne 25.6.2001 z důvodů společné ochrany životního prostředí, koordinace investičních akcí a územního plánování a propagaci území. V současné době sdružuje 12 obcí a hlavní centrum má v Borku (www.budejovicko-sever.cz).

Poloha obce uprostřed turisticky atraktivní oblasti nabízí prostor pro rozvoj podnikání v cestovním ruchu, ubytování a stravovacích kapacit. Obcí prochází cyklotrasa spojující výletní místa Hluboká nad Vltavou a Třeboň a turistické trasy pro pěší i cykloturisty vedoucí do okolí Č. Budějovic směrem na Libnič a do komplexu Mojského lesa. V zimním období je tato oblast vhodná i pro běžecké lyžování (www.usilne.cz).

Občanská vybavenost:

Nachází se zde mateřská škola a lidová knihovna. Je zde zastoupen spolek hasičů a myslivců.

3.2 Klimatické a teplotní poměry

Dle Quitta (1971) celé území leží v nejteplejší z mírně teplých oblastí - MT 11. Podnebí je tedy mírně teplé, středně zásobené srážkami: Průměrná roční teplota a úhrn srážek v metropoli České Budějovice je 7,8°C a 620 mm. Celá pánev představuje inverzní oblast velkých rozměrů známou občasnými rekordními mrazy. Region leží ovšem i v oblasti silného vlivu föhnů za Alpami a Šumavou, takže se zde vyskytují letní absolutní maxima až k 40°C.

Region má pravděpodobně nejkontinentálnější klima v ČR, tomu odpovídá i nejvyšší srážkové diversita, neboť červencové srážky více než 4x převyšují únorové. Tento poměr je zde nejvyšší v celé ČR. Klimatické poměry mají značný dopad na vegetaci (www.budejovicko-sever.cz).

Klimatologická a srážkoměrná stanice : České Budějovice, nadmořská výška 383m.

Průměrná teplota vzduchu v jednotlivých měsících:

Měsíc	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Teplota [°C]	-2,1	-1,1	3,1	7,5	12,8	15,8	17,4	16,6	13,0	7,8	2,9	-0,7	7,8

Tabulka č. 1: Průměrná teplota vzduchu

Průměrný úhrn srážek v jednotlivých měsících:

Měsíc	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Srážky [mm]	25	28	29	46	67	85	102	73	54	46	33	32	620

Tabulka č. 2: Průměrný úhrn srážek

3.3 Geomorfologické a geologické poměry

Oblast spadá z hlediska geomorfologického členění do:

systemu: Hercynský,

subsystemu: Hercynské pohoří,

provincie: Česká vrchovina,

subprovincie: Česko-moravská subprovincie,

oblasti: Jihočeské pánve,

celků: Třeboňská pánev a část k. ú. Úsilné spadá do Českobudějovické pánve,

podcelků: Lišovský práh a Blatská pánev.

Region zabírá sladkovodní pánev vyplněnou převážně nezpevněnými sedimenty kontinentální svrchní křídly a terciéru - nevápnitými jíly, písky i štěrky; tyto mohou být lokálně zpevněné na pískovce nebo slepence. Okrajově nebo ostrůvkovitě zasahuje do oblasti krystalinické podloží, především migmatity, podružně ortoruly. Z pokryvů se uplatňují fluviální sedimenty v nivách a místy hlinité sedimenty rázu prachovic.

Původně byla celá oblast Budějovické pánve bažinatá.

Reliéf má charakter pánve, na jihovýchodě má ráz roviny s výškovou členitostí do 30 m, převážná část pánve má ráz ploché pahorkatiny s členitostí 30 - 75 m. Typická výška bioregionu je 370 - 440 m (www.budejovicko-sever.cz).

3.4 Půdní poměry

Geologické poměry měly vliv na vznik hlavních půdních jednotek (HPJ). V zájmovém území jsou evidována tyto HPJ:

HPJ 21 - Půdy arenického subtypu, regozemě, pararendziny, kambizemě, popřípadě i fluvizemě na lehkých, nevododržných, silně výsušných substrátech;

HPJ 30 - Kambizemě eubazické až mezobazické na svahovinách sedimentárních hornin - pískovce, permokarbon, flyš, středně těžké lehčí, až středně skeletovité, vláhově příznivé až sušší;

HPJ 31 - Kambizemě modální až arenické, eubazické až mezobazické na sedimentárních, minerálně chudých substrátech - pískovce, křídové opuky, permokarbon, vždy však lehké, bez skeletu až středně skeletovité, málo vododržné, výsušné;

HPJ 33 - Kambizemě modální eubazické až mezobazické a kambizemě modální rubifikované na těžších zvětralinách permokarbonu, těžké i středně těžké, někdy i středně skeletovité, s příznivými vláhovými poměry;

HPJ 37 - Kambizemě litické, kambizemě modální, kambizemě rankerové a rankery modální na pevných substrátech bez rozlišení, v podorničí od 30 cm silně skeletovité nebo s pevnou horninou, slabě až středně skeletovité, v ornici středně těžké lehčí až lehké, převážně výsušné, závislé na srážkách;

HPJ 38 - Půdy jako předcházející HPJ 37, zrnitostně však středně těžké až těžké, vzhledem k zrnitostnímu složení s lepší vododržností;

HPJ 47 - Pseudogleje modální, pseudogleje luvické, kambizemě oglejené na svahových (polygenetických) hlínách, středně těžké, ve spodině těžší až středně skeletovité, se sklonem k dočasnému zamokření;

HPJ 50 - Kambizemě oglejené a pseudogleje modální na žulách, rulách a jiných pevných horninách, středně těžké lehčí až středně těžké, slabě až středně skeletovité, se sklonem k dočasnému zamokření;

HPJ 52 - Pseudogleje modální, kambizemě oglejené na lehčích sedimentech limnického terciéru (sladkovodní svrchnokřídové a tercierní uloženiny), často s příměsí eolického materiálu, zpravidla jen slabě skeletovité, zrnitostně středně těžké lehčí až lehké, se sklonem k dočasnému převlhčení;

HPJ 56 - Fluvizemě modální eubazické až mezobazické, fluvizemě kambické, koluvizemě modální na nivních uloženinách, často s podloží teras, středně těžké lehčí až středně těžké, zpravidla bez skeletu, vláhově příznivé;

HPJ 58 - Fluvizemě glejové na nivních uloženinách, popřípadě s podloží teras, středně těžké nebo středně těžké lehčí, pouze slabě skeletovité, hladina vody níže 1 m, vláhové poměry po odvodnění příznivé;

HPJ 64 - Gleje modální, stagnogleje modální a gleje fluvické na svahových hlínách, nivních uloženinách, jílovitých a slinitých materiálech, zkulturněné, s upraveným vodním režimem, středně těžké až velmi těžké, bez skeletu nebo slabě skeletovité;

HPJ 67 - Gleje modální na různých substrátech často vrstevnatě uložených, v polohách širokých depresí a rovinných celků, středně těžké až těžké, při vodních tocích závislé na výšce hladiny toku, zaplavované, těžko odvodnitelné.

3.5 Hydrologické poměry

Zájmová plocha spadá do :

povodí I. řádu - Labe,

povodí II. řádu - Horní Vltava,

povodí III. řádu – Vltava od Malše po Lužnici (1-06-03),

povodí IV. řádu:

- Kyselá voda (1-06-03-053)
- Stoka (1-06-03-054)
- Kyselá stoka (1-06-03-055)
- Rudolfovský potok (Čertík) (1-06-03-056)

V katastru obce Úsilné je několik malých (úhrnem cca 1 hektar) obecních rybníků sloužící ke sportovnímu rybaření a koupání, 4 menší rybníky v soukromém vlastnictví slouží k chovu ryb (www.budejovicko-sever.cz).

3.6 Urbanistické a kulturní hodnoty:

Úsilné je tradičním sídlem vesnického osídlení, dochovalo se několik staveb vesnické architektury zemědělských usedlostí, typických pro tento region. Opravy a přestavby těchto staveb je nutné provádět tak, aby nebyl setřen tradiční ráz sídelní struktury (zachování proporcí, tvaru střech, členění fasád, hodnotných detailů).

Objekty zapsané ve státním seznamu nemovitých kulturních památek – nutno splnit podmínky památkové ochrany:

- areál zemědělské usedlosti č.p. 1 (č.ÚSKP 03-517) - „U Sukdolů“
- areál zemědělské usedlosti č.p. 9 (č.ÚSKP 03-6116) - „U Proků“
- dědičná štola sv. Eliáše (č-ÚSKP 03-518) (Územní plán Úsilné).

Za vlády císaře Rudolfa II. byl mezi Úsilným a nedalekými Hůrami založen důl sv. Eliáše, ve kterém se těžilo 1600 centů stříbra ročně. V dole neustále přibývalo vody, která se stahovala z Vesecké a Libničské štoly. Potíže s odvodňováním měla vyřešit Eliášova štola, jejíž budování bylo započato 20. července 1574 směrem z Úsilného a trvalo s přestávkami zhruba 200 let. V době, kdy hotové dílo mohlo přispět k odvodňování dolů, bylo dolování již v úpadku. Štola vyúsťuje v Úsilném na zahradě domu číslo 68 na úpatí jihozápadního svahu ve výšce 400 m n.m. V polovině 20. století zásobovala vydatně město České Budějovice kvalitní pitnou vodou. V současné době vedení obce uvažuje o zpřístupnění části štoly pod obcí veřejnosti.

Další významnou obecní památkou je novogotická kaple sv. Václava z roku 1900, která byla v roce 2001 zrekonstruována a vyzdobena 14 obrazy (50x45 cm, adjustované na dřevě) s tematikou křížové cesty od ak. malířky Renaty Štolbové. V obci jsou k vidění prvky selského baroka, zajímavé jsou především štíty s velkými volutami (spirálami) (www.usilne.cz).

3.7 Přírodní hodnoty

V zájmové oblasti se nachází významné krajinné prvky (VKP), které jsou součástí ÚSES. Prvky ÚSES jsou zakresleny v mapě zájmového území a řešeny v kapitole 5.2.

VKP:

- Rybník Čertík,
- břehové porosty Na Kyselé vodě,
- les Na Kyselé vodě.

V zájmovém území se nenachází v současnosti využívaná ložiska nerostných surovin ani výhradní ložiska bilancovaná. V území se nachází stará důlní díla po těžbě paliv a rud s názvem „Hůry 2“, označení č.2058, a „Rudolfov u Českých Budějovic“ označení č. 2104. Dále sem zasahuje staré důlní dílo Eliášova štola, která je navržena k zprůchodnění a zpřístupnění veřejnosti (Územní plán obce Úsilné).

3.8 Zemědělství

Zemědělství v zájmové oblasti je orientováno především na pěstování obilovin a olejnin (řepka olejná).

Osevní postup používaný v oblasti :

- Jetel
- Ozimá pšenice
- Řepka olejná
- Ozimá pšenice
- Jarní ječmen s podsevem

4 METODIKA

4.1 Získání podkladů

Prvním úkolem bylo vybrání zájmové oblasti pro zpracování diplomové práce. Katastrální území Úsilné bylo vybráno z důvodu, že je pro obec vypracován územní plán i dokončená komplexní pozemková úprava.

Projekt KPÚ byl poskytnut soukromou projekční kanceláří AGROPOZ, v. o. s. Součástí projektu byla textová zpráva a mapy plánu společných zařízení. KPÚ byla zahájena 7. 6. 2004, zapsání do katastru proběhlo 28. 8. 2008. ÚP byl vypracován architektonickou kanceláří Ing. Arch. Stanislav KOVÁŘ – ÚP studio a vydán 2. 4. 2009 zastupitelstvem obce. Textová i grafická část ÚP je volně dostupná na internetových stránkách obce Úsilné, odkud byla stažena.

4.3 Průzkum terénu

První podrobné místní šetření bylo provedeno 10. 8. 2011, kdy bylo prohlédnuto celé katastrální území, při druhém šetření, které proběhlo 1.3.2012 bylo získáno množství fotografií. Průzkum byl zaměřen především na plán společných zařízení. Byla sledována zejména jeho účelnost a funkčnost.

Zaměřovalo se i na to, zda návrhy byly vůbec zrealizovány, případně jestli se realizovaly návrhy pozemkové úpravy nebo územního plánu. Hlavním podkladem při průzkumu terénu byla ortofotomapa zájmového území.

4.2 Zpracování podkladů

Literární rešerše byla vypracována z důvodu vysvětlení základních pojmů, které souvisí s diplomovou prací. Jelikož mezi hlavní funkce pozemkových úprav slouží hlavně funkce krajiny, bylo nejprve důležité vysvětlit především význam slova krajina a popsat její vývoj do dnešní podoby. Další části rešerše se věnovaly základním formám krajinného plánování, a to územnímu plánování, pozemkovým úpravám a jejich součinnosti.

V kapitole Materiál je popsáno zájmové území. Informace byly získány z internetových stránek obce Úsilné, územního plánu, technické zprávy pozemkové úpravy, internetových stránek mikroregionu Budějovicko-sever a meteorologických tabulek.

Zpracování materiálů probíhalo v programu ArcMap. Nejdříve proběhlo překrytí mapy komplexní pozemkové úpravy územním plánem, dalším rokem byla digitalizace map. Překrytí pozemkových úprav územním plánem probíhalo pomocí funkce Georeferencing, která se nachází také v nabídce Customize. Tato funkce byla zvolena z toho důvodu, že ÚP neměl přiřazen souřadnicový systém ani nebyl ve stejném měřítku jako KPÚ. Na obou mapách byly zvoleny identické body, pomocí kterých došlo k překrytí obou map.

Digitalizace spočívala v přiřazení souřadnicového systému mapám a následně editaci. Při vzniku layoutu cestní sítě byla nejprve v ArcCatalogu vytvořena nová vrstva se souřadnicovým systémem S-JTSK_Krovak_East_Nord, jako „feature type“ byla zvolena polylinie. Editace byla umožněna ikonou Tools, kde byl v nabídce Customize vybrán Editor. Součet délky všech cest byl vytvořen pomocí atributové tabulky (Open attribute table). Mezi konečné kroky patřilo vložení legendy pomocí záložky Insert, následně se mapy uložily do formátu JPEG cestou: File – Export map.

Při vzniku layoutu vodohospodářských opatření byla opět vytvořena nová vrstva se souřadnicovým systémem S-JTSK_Krovak_East_Nord, jako feature type byl zvolen polygon. Editace proběhla opět pomocí funkce Editor a byla vložena legenda. Stejným způsobem se postupovalo i při mapě prvků ÚSES.

U layoutu Protierozní opatření se postupovalo tak, že pomocí funkce Georeferencing byla ortofotomapa překryta mapou společných zařízení. Poté byla zakreslena protierozní opatření pomocí funkce Editor a mapa plánu společných zařízení byla odebrána z programu. Tímto krokem se získalo přehledné označení protierozních opatření v ortofotomapě. K popsání jednotlivých prvků byla vložena legenda.

Mezi konečné kroky patřilo vložení legendy, grafického měřítko a směrové růžice pomocí záložky Insert, následně se mapy uložily do formátu JPEG cestou: File – Export map. Takto byly vytvořeny mapy cestní sítě, ÚSES, vodohospodářských opatření a protierozních opatření.

4.4 Řešená témata

V kapitole Výsledky a diskuze se porovnává soulad územního plánu a pozemkové úpravy. Zjišťují se klady a zápory navržených opatření, sledují se možné rozdíly mezi projekcí plánu společných zařízení a územního plánu.

Vychází se především z projektů pozemkové úpravy, územního plánu a vlastního průzkumu. Hlavním grafickým podkladem v této kapitole jsou vrstvy vytvořeny v programu ArcMap.

Hlavní řešené okruhy jsou:

- cestní síť,
- ÚSES,
- vodohospodářská opatření,
- protierozní opatření.

Dále byly řešené okruhy rozčleněny na pět částí:

- Původní stav – zde je popsán původní stav zájmové oblasti před realizací pozemkové úpravy a územního plánu.
- Návrh KPÚ – zde jsou popsány navržená opatření v projektu KPÚ.
- Návrh ÚP – zde je popsána navržená opatření územním plánem.
- Zhodnocení návaznosti – zde jsou vypsány shody a rozpory mezi projekty po porovnání projektů.
- Zhodnocení současného stavu – zde je popsána funkčnost a stav navržených opatření zjištěné terénním průzkumem a zda vůbec došlo k jejich realizaci.

V kapitole 5.4 Protierozní opatření byl převzat výpočet projektantů KPÚ Wischmeier-Smithovy rovnice. Výpočet byl prováděn na dvou demonstrativních profilech, kde byla největší možnost výskytu eroze.

Wischmeier-Smithova rovnice (1978):

$$G=R.K.L.S.C.P \text{ (t.ha}^{-1}\text{.rok}^{-1}\text{)}$$

G= průměrná dlouhodobá ztráta půdy (t.ha⁻¹.rok⁻¹),

R= faktor erozní účinnosti deště,

K=faktor náchylnosti půdy k erozi,

L=faktor délky svahu,

S=faktor sklonu svahu,

C=faktor ochranného vlivu vegetace,

P=faktor vlivu protierozních opatření.

Přípustná ztráta půdy vodní erozí:

Hloubka půdy	t.ha ⁻¹ .rok ⁻¹
U mělkých půd (do 30cm)	1
U středně hlubokých půd (30-60cm)	4
U hlubokých půd (nad 60cm)	10

Tabulka č. 3: Přípustná ztráta půdy vodní erozí

4.5 Návrhová část

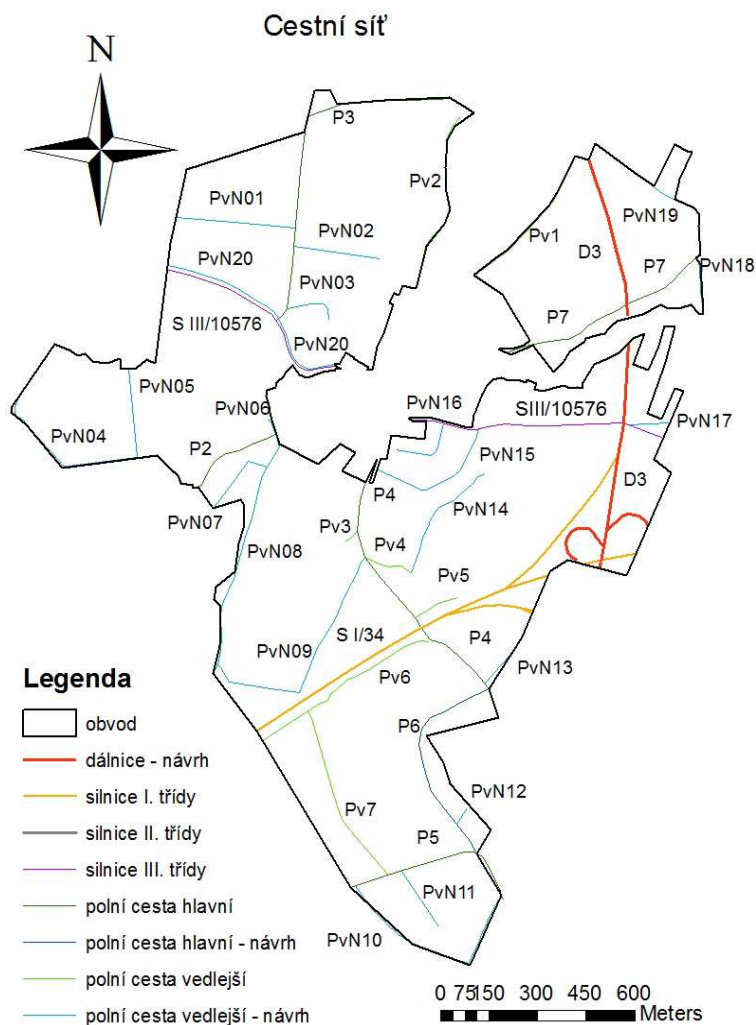
V návrhové části práce byly posouzeny rozdíly mezi projekty a bylo navrženo autorem, ke kterému projektu se přiklonit a z jakého důvodu. Dále byly doplněny vlastní návrhy.

5 VÝSLEDKY A DISKUZE

5.1 CESTNÍ SÍŤ

5.1.1 Původní stav v území

Hlavními silničními komunikacemi procházející zájmové území již před realizací projektů byly silnice první třídy S I/34 vedoucí od obchvatu Českých Budějovic směrem na Lišov a silnice třetí třídy S III/10576 vedoucí z mimoúrovňového napojení na S I/34 přes obec Úsilné. Silnice S I/34 je čtyřpruhá silnice I. třídy. V zájmovém území se počítá s výstavbou dálnice D3 ze směru Praha – Tábor – České Budějovice – Rakousko. Řešeným územím neprochází železniční trať.

Obrázek č. 2: Layout cestní sítě

Hlavní polní cesty (HPC), které byly v území již před realizací KPÚ a ÚP:

HPC slouží v zájmovém území především jako spojnice obce s dalšími sídly. HPC P1 je vzdušnou spojnici Úsilného a Borku. Celá cesta je zahrnuta do zájmového území. U cesty je navržena kompletní rekonstrukce. Asfaltová cesta byla rozbitá až na podklad, zarostlá a špatně průjezdná.

HPC P2 vede z obce na jihozápad k rybníku Čertík, kde pokračuje po hrázi do Nemanic. Cesta je zahrnuta do zájmového území od hranice intravilánu až po katastrální hranici. Cesta je v současné době rozbitá se spoustou děr a záplat.

HPC P3 vede podél hranice s katastrálním územím Borek. Jedná se o asfaltovou hlavní polní cestu. V současné době není cesta příliš zpevněna a při vydatnějších deštích je neprůjezdná. Umožňuje přístup na pozemku v severní a severozápadní části území a k lesnímu komplexu.

HPC P4 tvoří hlavní hlavní dopravní osu spojující severní a jižní část území. Očekává se zde poměrně velké dopravní zatížení. Cesta je zahrnuta v zájmovém území mezi hranicí intravilánu a katastrální hranicí Hůry. Tvoří hlavní severo-j jižní dopravní osu v území na jih od obce a jediné propojení přes silnici I. třídy na Lišov. Propojení je mimoúrovňové. Povrch je asfaltový.

HPC P5 spojuje východní a západní část území a umožňuje přístup na pozemky v jižní části. Asfaltová cesta je vedena mezi západní a východní hranicí katastrálního území.

HPC P7 vede z obce k severovýchodu. Asfaltová cesta slouží k přístupu na pozemky východně od plánované dálnice. Cesta je zahrnuta v zájmové oblasti mezi hranicí intravilánu až po katastrální hranici.

Vedlejší polní cesty (VPC), které byly v území již před realizací KPÚ a ÚP:

VPC slouží v území zejména ke zpřístupnění pozemků a dopravě zemědělské techniky. V severní části území se nachází zpevněné vedlejší polní cesty Pv1 a Pv2, které umožňují přístup na luční a lesní pozemky. V jižní části se nachází nezpevněné vedlejší polní cesty Pv3 a Pv5, zpevněné vedlejší polní cesty Pv4, Pv7 a asfaltová vedlejší polní cesta Pv6. Tyto cesty byly ve velmi špatném stavu. Pv3 je v současné době sotva znatelná a není příliš využívána

Vzhledem ke své poloze na okraji jihočeské blatské oblasti se nachází v zájmové oblasti ideální podmínky pro cykloturistiku. Celým územím prochází několik

turistických a cykloturistických tras.

5.1.2 Návrh cestní sítě v pozemkové úpravě

Podle Technické zprávy Plánu společných zařízení je hlavním úkolem cestní sítě v projektu KPÚ zpřístupnění nově navržených pozemků a zprůchodnění krajiny pro místní obyvatele, event. i rekreanty. Cestní síť ze všech liniových zařízení ovlivňuje nejvýrazněji organizaci půdního fondu. Kromě dopravní funkce plní se svými příkopy i funkci protierozní ochrany a spolu s doprovodnou zelení dotváří ráz krajiny. Ze všech těchto aspektů je nutno posuzovat stávající cestní síť a uplatnit je i při návrhu cestní sítě nové. Vhodnou inspirací pro návrh zemědělského dopravního systému byly staré mapy s původními trasami cest.

Dálnici D3 řeší ředitelství silnic a dálnic. Úpravy a změny komunikací v souvislosti s dálnicí se budou realizovat až při její výstavbě. V souvislosti s výstavbou dálnice se bude překládat silnice III. třídy.

Hlavní polní cesty (HPC) v návrhu KPÚ:

U všech stávajících HPC je navržena kompletní rekonstrukce z důvodu kritického stavu. Nově je navržena zpevněná P6, která se napojuje na HPC P5 a P4. Cesta propojuje jižní a severní část území jižně od silnice I. třídy podél „Červeného vrchu“. Do budoucna se čekává dopravní zatížení cesty, z toho důvodu byla navržena cesta asfaltová.

Vedlejší polní cesty (VPC) v návrhu KPÚ:

U stávajících VPC (kromě Pv6 a Pv3) je navrženo zpevnění štěrkodrtí se zástríkem. U Pv6 je navržena rekonstrukce asfaltového povrchu, u Pv3 se nepočítá s žádnou úpravou a bude ponechána v současném stavu. Nově bylo navrženo 20 vedlejších polních cest. Většina byla navržena z důvodu lepší dostupnosti zemědělských a lesních pozemků. PvN20 byla navržena i jako cyklostezka podél silnice III. třídy. Navržená PvN17 by měla umožňovat přístup k pozemkům, které zneprístupní dálnice, navazuje na přeloženou silnici 3. třídy a vede přes přeloženou vodoteč k pozemkům u lesa.

Kategorie	Délka [m]
Dálnice	1589
Silnice I. třídy	2048
Silnice II. třídy	0
Silnice III. třídy	1322
HPC	4232
VPC	5730
Celkem	14 921 m

Tabulka č. 4: Celková délka stávajících i nově navržených komunikací

Druh a návrhové parametry polních cest nejsou určeny, jelikož si je určuje sám zpracovatel nebo objednatel návrhu. Kategorie se rozlišují podle prostorového uspořádání v příčném profilu a podle návrhové rychlosti, závislé od terénních podmínek.

5.1.3 Návrh cestní sítě v územním plánu

Územní plán obce se zabývá koncepcí řešení hlavních silničních tahů a jejich mimoúrovňového křížení s navazujícími komunikacemi, projekt samotné dálnice D3 řeší ředitelství silnic a dálnic.

Jižně od obce je navržena „severní tangenta“, kdy S I/34 je vedena jako čtyřpruh s úrovnovým křížením u Borku (kruhová křižovatka) a v prostoru rybníka Čertík je vedena na estakádě, dále na násypu. Estakáda slouží také pro propojení regionálního biocentra.

Je navrženo napřímení a přeložení silnice S III/10576 Úsilné – Hůry z důvodu budoucího vybudování dálnice. Do nové zóny Červený vrch je navrženo propojení místními obslužnými komunikacemi (od Úsilného, od Č.Budějovic i od Hůr). V celém území je především žádoucí rozvíjet a zachovávat systém cyklostezek v území.

5.1.4 Posouzení návaznosti projektů

Po překrytí vrstev se cestní síť v kategorii polní cesty na obou plánech shoduje. Jediný rozdíl je v tom, že v plánu společných zařízení je navržena VPC P_vN17, která

by měla mít za úkol zpřístupnit zemědělské pozemky na východ od dálnice. Územní plán s touto cestou nepočítá.

V plánu společných zařízení bylo také počítáno s návrhem ÚP - vedení silnice S I/34 po mostní konstrukci přes Čertík, jestliže bude navržen tak, aby splňoval i funkci biokoridoru a bude umožňovat dostatečnou průchodnost nejen pro vlastní vodoteč, ale také v celé své délce musí zahrnovat oboustranně dostatečně široký suchý břeh umožňující migraci suchozemských organismů a zabránit jim vstup na vozovku. Je vidět, že při návrhu obou projektů probíhala spolupráce mezi projektanty.

5.1.5 Závěrečné zhodnocení

V celém zájmovém území to vypadá tak, že stav cestní sítě zůstal stejný jako byl před zadáním projektů. Relativně v dobrém stavu a bez nějakých větších nedostatků jsou více užívané cesty. Jediná hlavní polní cesta, která byla navržena, P6 nebyla vybudována, z toho důvodu nedošlo ani k realizaci VPC P_vN12, která na ni měla navazovat.

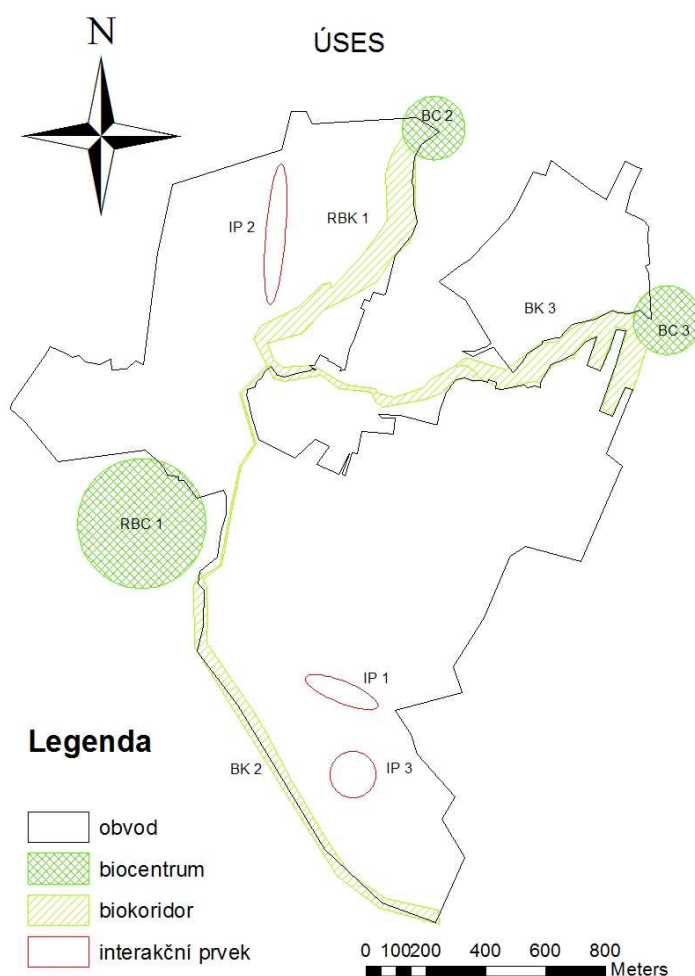
HPC P1 je stále v kritickém stavu, rozbitá až na podklad a po cca 50 m se ztrácí. Ve směru, kudy měla vést podle návrhu KPÚ na ni navazující VPC P_vN03, byly vidět při terénním průzkumu jen vyjeté koleje od zemědělské techniky, další navržené navazující VPC nebyly nalezeny vůbec. HPC P2 je poměrně dost využívána, slouží jako hlavní spojnice sídel Nemanice a Úsilné, proto je bez větších děr a je vidět, že u ní proběhla rekonstrukce. HPC P3 nebyla v terénu patrná, zřejmě došlo k jejímu zrušení z důvodu rozrůstání sídla Borek. U HPC P4 došlo k rekonstrukci asfaltového povrchu pouze v prostoru intravilánu a v místě křížení se silnicí I. třídy. Povrch HPC P5 je souvislý a bez děr. HPC P7 je souvislý asfaltový povrch akorát v prostoru intravilánu, poté je povrch ve velmi špatném stavu.

U vedlejších polních cest nedošlo ani k rekonstrukci původních cest ani ke zrealizování navržených cest. Zemědělci využívají k přístupu obdělávaných pozemků své cesty, které si vytváří pojezdem zemědělských strojů bez ohledu na to, jak to bylo navrženo pozemkovou úpravou nebo územním plánem. Tyto cesty jsou zejména v období dešťů těžko průjezdné.

5.2 ÚZEMNÍ SYSTÉM EKOLOGICKÉ STABILITY (ÚSES)

Cílem opatření k ochraně a tvorbě životního prostředí je zajištění ekologické rovnováhy přírodního prostředí. Opatření zahrnuje řešení územního systému ekologické stability na úrovni plánu, řešení tvorby a ochrany krajinného rázu, podpory biodiverzity krajiny, udržení estetických hodnot, obnovy a tradičních a kulturních hodnot území.

5.2.1 Původní stav v území

Obrázek č. 3: Layout ÚSES

Na území obce je zachována rozptýlená zeleň podél cest, dále kolem rybníků a vodotečí. Porosty na mezích a podél cest dodávají typický ráz zdejší krajiny. Tyto porosty je možné kácet jen výjimečně, s určením náhradních výsadeb zeleně. Zeleň podél vodotečí a vodních ploch je součástí systému ekologické stability území a

podléhá speciálnímu plánu péče stanoveném v Plánu ÚSES. Řešení ÚSES bylo vypracováno Jiřím Gerglem v roce 1996.

Regionální biocentrum a regionální biokoridor v území:

Pořadové číslo	Název	Výměra (ha)
RBC 01	Rybník Čertík	36,4
RBK 01	Kyselá Voda	3,46

Tabulka č. 5: Regionální biocentrum a regionální biokoridor

Lokální biocentra a lokální biokoridory v území:

Pořadové číslo	Název	Výměra (ha)
BC 02	Na Kyselé vodě	3
BC 03	Nad Úsilným	0,6
BK 02	Čertík (Rudolfovský potok)	1,05
BK 03	Stoka	2,08

Tabulka č. 6: Lokální biocentra a lokální biokoridory

Interakční prvky v území:

Pořadové číslo	Název	Výměra (ha)
IP 1	Červený vrch	1,4
IP 2	U strouhy	1,5
IP 3	Za trávníkem	0,6

Tabulka č. 7: Interakční prvky

5.2.2 ÚSES v komplexní pozemkové úpravě

Cílem opatření k ochraně a tvorbě životního prostředí je zajištění ekologické rovnováhy přírodního prostředí. Opatření zahrnuje řešení územního systému ekologické stability na úrovni plánu, řešení tvorby a ochrany krajinného rázu, podpory biodiverzity krajiny, udržení estetických hodnot, obnovy a tradičních a kulturních hodnot území. Do procesu komplexní pozemkové úpravy vstoupil územní systém ekologické stability ve formě lokálního ÚSES a byl zapracován na konkrétní pozemky.

Biocentra:

RBC 1 - Regionální biocentrum patří do třech katastrálních územích (Hrdějovice, Úsilné, České Budějovice). Základ biocentra tvoří rybník Čertík, Kyselá voda a Rudolfovský potok, jejich doprovodné dřevinné porosty a okolní vlhké luční porosty. Doprovodné porosty rybníka jsou tvořeny fragmenty eutrofizované litorální vegetace. Na vodní ptactvo je rybník relativně chudý, v litorálních porostech ve východní a severní části hnízdí rákosník obecný a zpěvný, strnad rákosní, lyska, kachna divoká, ojedinělý výskyt chřástala.

Výběžek orné půdy v jihovýchodní části nad rybníkem Čertík bude zatravněn trvalým travním porostem. Příkladem složení travního porostu může být tato směs: lipnice luční, kostřava luční, lipnice bahenní, rodový hybrid Felina, psineček tenký, jílek vytrvalý, jetel plazivý, jetel luční, štirovník růžkatý. Travní porosty v celém biocentru, včetně doprovodných nitrofilních pásů vodotečí, budou sečeny pravidelně dvakrát ročně, nebudou zde používány chemické ochranné látky, průmyslová a statková hnojiva.

BC 2 - Jedná se o lokální biocentrum, které je propojeno s regionálním biocentrem RBC 1 regionálním biokoridorem RBK 1. Tvoří ho břehové porosty vodoteče Kyselá voda, nivní louky a navazující lesní porost. Je navržen ochranný travní pás podél vodoteče.

BC 3 - Lokální biocentrum se nachází na východní hranici katastrálního území a je propojeno vodotečí Stoka s Regionálním Biocentrem RBC 1. Biocentrum je tvořeno roklí Stoky a smíšenými lesními porosty, které vystupují mezi pole. Porost je navržen ponechat v původním stavu. Hlavní záměr je vytvořit kvalitní dubo-jasanový porost. Olše v nivě potoka se nechávají víceméně bez zásahu.

Biokoridory:

RBK 1 - Regionální biokoridor prochází údolní nivou Kyselé vody. Tvoří ho břehové porosty Kyselé vody, koryto vodoteče a přilehlými vzrostlými dřevinami olše a dubu. Je navrženo zatravnění na pravém břehu vodoteče v šířce 10m jako ochranný pás přechodu z orné půdy na vodoteč.

BK 2 - Lokální biokoridor je tvořen polní upravenou vodotečí Čertík. Vodoteč je opevněna betonovými bloky. Navrhuje se vytvoření ochranného travního porostu a výsadba doprovodného pásu dřevin. Zatravnění se navrhuje v šířce 15m po pravé straně vodoteče a od Slévárny k rybníku pásem 10m na obě strany.

BK 3 - Lokální biokoridor je tvořen břehovými porosty vodoteče Stoka. Vodoteč je doprovázena vzrostlými dřevinami. Po levé straně navazují vlhké luční porosty. Na levém břehu vodní nádrže je navrženo vytvoření ochranného travního pásu v šířce 10m, dvakrát ročně sečený.

Interakční prvky:

IP 1 - Lokální interakční prvek Červený vrch je tvořen rozsáhlým remízem navazujícím na Červený vrch. Navrhuje se zatravnění úzkého pruhu orné půdy mezi porostem trnky a Červeným vrchem. Dále by se mělo dbát na zabránění vzniku černé skládky.

IP 2 - Lokální interakční prvek tvořený dvěma liniemi dřevin oddělených pásem orné půdy. Ve spodní části navazuje na opevněnou vodoteč. Navrženo zatravnění pásu mezi oběma liniemi a ochranného pásu o šířce 5m po vnějších stranách. Opevněná vodoteč je navržena na revitalizaci (vložené kameny, překážky, ...)

IP 3 - Interakční prvek je tvořen souvislým pásem trnky a růže podél polní cesty. Navrhuje se vytvoření ochranného travního pásu v šířce 5m podél západní strany komunikace. Travní porost se bude sekat dvakrát ročně a křoviny jsou navrženy sukcesně stabilizovat zdravotními probírkami.

5.3.3 ÚSES v územním plánu

V územním plánu je ÚSES řešen tak, že jsou vymezeny plochy biocenter, biokoridorů a interakčních prvků. V těchto plochách lze umístit pouze:

- krajinná zeleň, les, doprovodná zeleň, travní porosty
- pěší cesty a cyklistické stezky
- obslužné a účelové komunikace pouze s kolmým křížením biokoridorů
- vodní plochy a toky
- stavby pro zemědělskou a lesní výrobu související s využitím ploch

- liniové stavby komunikací a technické infrastruktury – jen v nejnútnejším rozsahu.

Vzhledem k plánovaným dopravním stavbám značného rozsahu bude docházet ke střetu s prvky ÚSES. Při křížení biokoridorů je nutné dodržet průchodnost krajiny pro migrující živočichy.

5.3.4 Posouzení návaznosti projektů

Porovnávané dokumenty jsou totožné a nedochází u nich k žádným rozporům, řešení je u obou dvou projektů ve shodě. Projektanti územního plánu i pozemkové úpravy převzali již hotový plán ÚSES, kde byly jasně dány všechny parametry.

5.3.5 Závěrečné zhodnocení

Mezi navrženými opatřeními a skutečným stavem nedochází k výraznějším rozdílům. K hlavním rozporům dochází především v místech, kde jsou na orné půdě navrženy ochranné travní pásy.

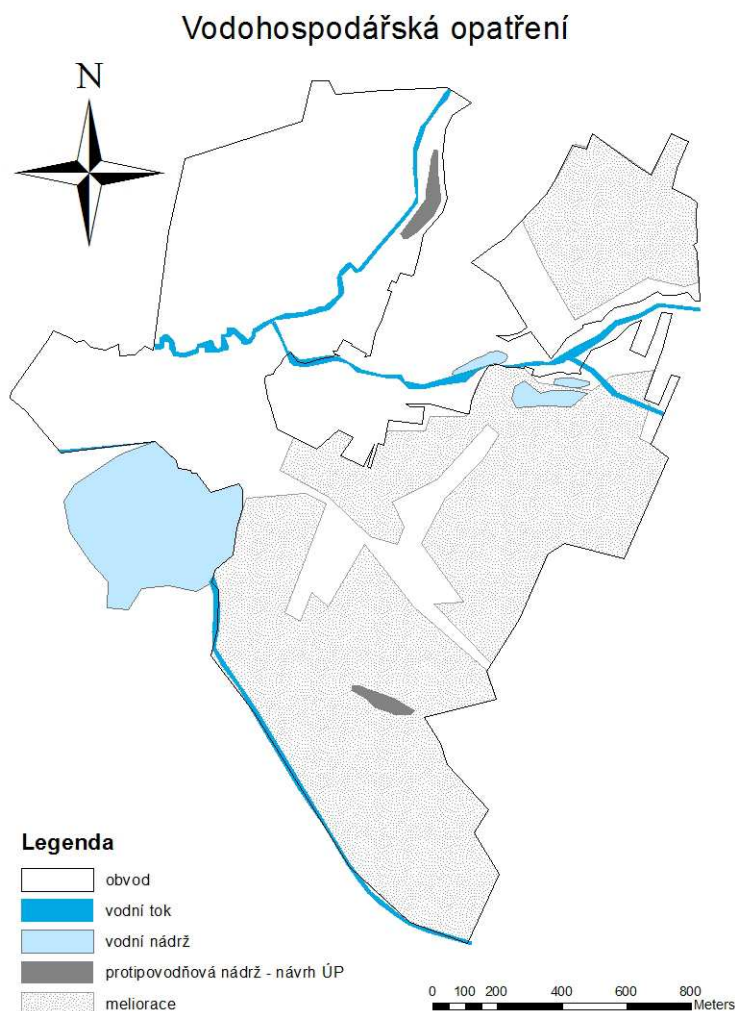
5.4 VODOHOSPODÁŘSKÁ OPATŘENÍ

Vodní plochy slouží k tvorbě krajiny a ochraně životního prostředí. Mezi jejich hlavní funkce patří funkce protierozní, čistící, retenční, akumulární a estetické.

5.4.1 Původní stav v území

Téměř v celém zájmovém území se nachází systematická drenáž. V zájmové oblasti není vymezeno záplavové území. V západní části území je vyhlášeno druhé vnitřní pásmo ochrany vodních zdrojů. Celé území obce pak náleží do druhého vnějšího ochranného pásma. Kyselá voda je přírodní, prakticky nedotčená vodoteč.

Lemují ji kvalitní neprostupné pásy křovin a stromů, které mohou způsobit dočasnou neprůchodnost pro velké vody. Voda ve spodní části neškodně vybřežuje. V horní části zařízlé koryto neumožňuje periodické záplavy.

Obrázek č. 4: Layout vodohospodářských opatření

5.2.1 Vodohospodářská opatření v rámci komplexní pozemkové úpravy

Při návrhu vodohospodářských opatření pozemkovou úpravou se berou na zřetel záměry územně plánovací dokumentace, revitalizační programy, záměry správců vodních toků, nádrží a dalších.

Pozemková úprava klade na důraz především péči o stávající vodoteče. Je třeba zajistit funkčnost vodních toků, aby nedocházelo k lokálnímu zamokření nebo přesoušení pozemků. Funkčnost se zajistí především pravidelnou údržbou, která je

prováděna čištěním a vysekáváním.

U vodních toků je navržena doprovodná zeleň s vysokou evapotranspirací (topol osika, olše lepkavá, vrba jíva, bříza bělokorá, ...). Je třeba dbát na to, aby kořenový systém vegetace nenarušoval systematickou drenáž.

Další vodohospodářská díla budou vybudována až s výstavbou dálnice. Bude se jednat především o zadržovací a filtrační nádrže a jímky. V místě výstavby dálnice D3 je nutné provést přemostění celé strže takovým způsobem, který umožní maximální zachování jejího přirozeného charakteru včetně břehových porostů.

5.2.2 Vodohospodářská opatření v územním plánu

V územním plánu jsou v kategorii nezastavěné území vymezeny plochy vodní a vodohospodářské. V těchto plochách jsou přípustné vodní plochy, vodní díla, krajinná zeleň, doprovodná zeleň a travní porosty. Podmíněně přípustné jsou účelové a pěší cesty a cyklistické stezky, ale pouze vybudované po březích a hrázích a v nezbytném rozsahu. Dále je podmíněně přípustná technická infrastruktura související s funkcí vodní plochy. Do nepřípustného využití území patří umístění ostatních staveb, zejména skládek a skladů chemikálií a pohonných hmot.

Územním plánem jsou navrženy protizáplavová nádrž pod Nídlavským lesem a protizáplavová nádrž pod Červeným vrchem. Jako protipovodňové opatření jsou navrženy protizáplavový příkop pod D3, protizáplavový příkop Kopaniny a protizáplavová úprava břehu potoka Stoka.

V rámci pozemků potoků je vhodné realizovat další revitalizační opatření (meandry, stupně, břehová zeleň)..

5.2.3 Posouzení návaznosti projektů

Shoda obou návrhů spočívá v jejich orientaci především na údržbu stávajících zařízení. Oba dva porovnávané projekty shledávají současný stav jako optimální a vhodný pro další rozvoj území.

Hlavní rozdíl spočívá v návrhu protipovodňových opatření. Z důvodu, že zájmové území nespadá do oblasti ohrožené povodněmi, nejsou v projektu pozemkových úprav zastoupena žádná protipovodňová opatření. Ta budou souviset až s výstavbou dálnice.

Naopak územní plán navrhuje vybudování protipovodňových opatření i protipovodňových nádrží z důvodu zvýšení retenční schopnosti území.

5.2.4 Závěrečné zhodnocení

Při terénním šetření bylo zjištěno, že většina navržených opatření územním plánem nebyla zrealizována. V území nebyly nalezeny navržené protipovodňové nádrže pod Nídlavským lesem a pod Červeným vrchem, ani protipovodňová opatření.

Na pozemcích sice nebyly nalezeny viditelné projevy nefunkčnosti drenážních systémů, ale kontrolní šachtice byly nalezeny bez vík a ve špatném stavu. Z toho lze usoudit, že nedochází k dostatečné údržbě drenážních systémů a mohlo by začít docházet k podmáčení pozemků.

Realizována byla výsadba doprovodné vegetace vodotečí. Vodoteče nebyly zanesené a voda v nich byla považována za čistou.

5.4 PROTIEROZNÍ OPATŘENÍ

5.4.1 Původní stav v území

Vodní eroze

V území byla počítána projektanty pozemkové úpravy Wischmeier-Smithova rovnice. Ani u jednoho profilu nebyl překročen přípustný odnos ornice v tunách na hektar za rok.

Větrná eroze

Zájmové území se nenachází v oblasti ohrožené větrnou erozí. Plán územních systémů ekologické stability rovněž neuvádí žádné erozní ohrožení větrem a dále poukazuje na kladný vliv výsadby navržených interakčních prvků, které ještě vylepší povětrnostní podmínky.

5.4.2 Protierozní opatření navržená územní plánem

Navržená protierozní a protizáplavová opatření:

- převod orné půdy na trvalý travní porost
- převod orné půdy na krajinnou zeleň a meze
- převod travních porostů a orné půdy na vodní plochy (retenční)
- návrh zalesnění
- odvod dešťových i splaškových vod bezpečně do vodoteče
- omezení výstavby a hospodaření v okolí vodotečí a vodních ploch.

Navrženo je téměř 10 ha půdy k zalesnění a další plochy krajinné zeleně, které nahradí zrychlený odtok a úbytek vody způsobený novou výstavbou.

Protierozní opatření

Legenda

- zalesnění - návrh ÚP
- krajinná zeleň a vodní plochy - návrh ÚP

Obrázek č. 5 : Layout protierozních opatření

5.4.3 Protierozní opatření navržená pozemkovou úpravou

Podle projektantů pozemkové úpravy není třeba budovat protierozní opatření vzhledem k výsledkům Wischmeier-smithovi rovnice, které prokázaly, že v zájmovém území nedochází k překročení povoleného smyvu půdy. Kdyby bylo překročení smyvu prokázáno, byli by projektanti povinni navrhnout protierozní opatření, které smyv sníží na podlimitní hodnotu.

Jsou navrženy ochranné travní pásy, především kolem prvků ÚSES. Jsou velmi důležité pro ekologicko - stabilizační funkci lokálních biokoridorů a pro ochranu stávajících porostů a nových výsadeb před intenzivní zemědělskou výrobou (orba, smyvy pesticidů, hnojiv, eroze, ...).

Opatření proti poškozování zemědělského půdního fondu, jako např. rekultivace, kultivace, zabezpečení svahů před sesuvy, asanační opatření na kontaminovaných půdách a jiné nejsou v zájmovém území nutné a nejsou proto navrhovány.

5.4.4 Posouzení návaznosti projektů

V této části se oba dva dokumenty nejvíce rozcházejí. Jedinými společnými znaky je, že oba projekty navrhují převod části orné půdy na travní fond a na krajinou zeleň a meze, přestože i v těchto bodech lze najít rozdíly, a to zejména v umístění. Pozemková úprava navrhuje umístit zatravnění pouze kolem prvků ÚSES.

Projektanti pozemkové úpravy vycházeli při navrhování projektu z výsledků Wischmeir-Smithovy rovnice, zatímco projektanti územního plánu se neřídili jen čísly. Územní plán počítá s novou výstavbou v obci a z toho důvodu se snaží navrženými opatřeními zvýšit retenční schopnost území.

5.4.5 Závěrečné zhodnocení

Při místním šetření nebyly pozorovány viditelné projevy eroze. Téměř žádná opatření, která byla navržena územním plánem nebyla realizována. Přestože územní plán navrhoval zalesnit až 10 ha orné půdy, nedošlo zatím v zájmovém území k žádnému zalesnění.

U dalších navrhovaných bodů, jakými jsou převod orné půdy na travní fond, převod orné půdy na krajinnou zeleň a meze, převod travních porostů a orné půdy na vodní plochy (retenční), také nedošlo k realizaci. Nebyla realizována ani většina navržených cest, které měly plnit vedle funkce dopravní také funkci protierozní, a to tak, že měly v příslušném místě přerušovat délku svahu pozemku a jejich příkopy měly sloužit k zachycení a neškodnému odvedení povrchového odtoku z přívalových srážek.

5.5 NÁVRHOVÁ OPATŘENÍ

Pozemková úprava obce Úsilné se zabývá ve svém PSZ především výstavbou cestní sítě z důvodu plánované výstavby dálnice v území. Územní plán ji pouze přejímá. Navržená cestní síť umožňuje propojení sídla Úsilného se sousedními obcemi, přístupnost polí, propojení zemědělských podniků nebo farem vzájemně mezi sebou, zpřístupnění krajiny a prostupnost zemědělského území. Je navržena cyklostezka v území, aby se rozvíjel cestovní potenciál území. Cestní síť je navržena v návaznosti na původní lesní cesty a to tak, že by měla být zemědělská doprava zcela vyloučena ze sídlišť a ze silnic hlavní sítě a neměla. Dochází ke zpřístupnění všech pozemků v území. Navržená opatření hodnotím jako dostatečná pro udržitelný rozvoj území.

V území se počítá s výstavbou dálnice D3. Pro rozvoj Jihočeského kraje je tato stavba velmi důležitá, protože stávající nedostatečná dopravní situace odrazuje české i zahraniční investory. Měla by výrazně zlepšit obchodní podmínky v kraji. Její hlavní význam spočívá v propojení města Prahy s jižními Čechy a dále navazovat na rychlostní silnici R3, která by se měla napojit na rakouskou rychlostní silnici. Tímto by měla začlenit region do evropského hospodářského a dopravního prostoru.

Výstavba dálnice s sebou nese spoustu problémů. Za hlavní problém se považuje enormní zpomalení výstavby. Průměrná rychlost výstavby se uvádí dva kilometry ročně. Další problém je výrazné prodražení výstavby, které souvisí se zpomalením výstavby a snižováním evropských dotací. Dokončení dálnice by mělo proběhnout po roce 2020. Hejtman jihočeského kraje Jiří Zimola dokonce uvádí, že potrvá při současném tempu výstavby dálnice D3 z Prahy na hranici s Rakouskem 95 let (Stojčev, 2011). Z tohoto důvodu bych navrhovala aby obec začala v blízké době s

realizací návrhů, které s dálnicí nesouvisí a nečekala na její výstavbu. Jedná se například o vybudování ochranných travních pásů kolem prvků ÚSES.

Přestože území nespadá do oblasti ohrožené povodněmi, přikláním se k návrhu územního plánu, který vyprojektoval protipovodňové nádrže. Nádrže mohou vhodně doplňovat interakční prvek a biokoridor, kam jsou umístěny. Zároveň se kvůli jejich prostoru nebude muset zabírat zemědělská půda.

Pozemková úprava nenavrhuje téměř žádná protierozní opatření s ohledem na výsledky Wischmeier-Smithovy rovnice. Navržené plochy krajinné zeleně hodnotím jako zejména esteticky a krajinářsky výhodné. Ačkoliv jsou přítomny i další jejich přínosy, nejsou tolik podstatné. Podle Dumbrovského (2004) by se měly zalesnit svahy se sklonem větším než 30%. V zájmové oblasti se nachází největší sklony 8,55% a 7,64%. Proto bych navrhovala zalesnit pouze drobné enklávy obklopené lesní půdou zastíněné lesem a pozemky na kterých se nehospodaří.

6 ZÁVĚR

Pozemková úprava v obci Úsilné a územní plán jsou dva základní projekty zajišťující udržitelný rozvoj venkova. Oba dva dokumenty vznikaly přibližně ve stejnou dobu, zapsání KPÚ do katastru proběhlo 28. 8. 2008, ÚP byl vydán 2. 4. 2009. Při porovnání výše zmíněných projektů nebyly upozorovány výrazné rozdíly. Z toho je patrné, že probíhala kooperace mezi projektanty obou návrhů.

Nejvíce se shodovaly dokumenty v části ÚSES. Oba projekty byly v této části identické. Cestní síť se v obou projektech shoduje. Shoda je způsobena z důvodu, že do návrhu cestní sítě převzal projektant ÚP návrh KPÚ. Jediná výjimka se nachází v tom, že projektant ÚP nepřejal do svého návrhu jednu z dvaceti navržených VPC z plánu společných zařízení.

Větší rozdíly mezi projekty jsou vidět v části vodohospodářských opatření. Hlavním rozdílem jsou v územním plánu navrhnuté protipovodňové nádrže a protipovodňová opatření, které v PSZ chybí z důvodu toho, že se nenachází v oblasti ohrožené povodněmi. Největší rozpor mezi projekty se však nachází v části protierozní opatření. V této části se ÚP snaží navrženými opatřeními zvýšit retenční schopnost území, zatímco KPÚ s ohledem na výsledky Wischmeier-Smithovy rovnice nenavrhuje opatření žádná.

Při průzkumu terénu bylo zjištěno, že převážná většina nově navržených opatření nebyla doposud realizována. Ve východní části je naplánována výstavba dálnice, tak je pravděpodobné, že obec čeká s realizací návrhů na výstavbu dálnice. Další pravděpodobnou příčinou nerealizování navržených opatření může být nedostatek financí. Obec se zaměřila především na zlepšení stavu intravilánu a na stav extravilánu se zatím nedostalo. Obec by se měla zajistit svůj trvalý rozvoj a zlepšit stav krajiny. K tomu slouží pozemkové úpravy, územní plány a zejména jejich vzájemná provázanost.

7 SEZNAM LITERATURY

ANTROP, Marc. Landscape change and the urbanization process in Europe. *Landscape and Urban Planning*. 2004, roč. 1, č. 67.

ANTROP, Marc. Why landscapes of the past are important for the future. *Landscape and Urban Planning*. 2005, roč. 1, č. 70.

DUMBROVSKÝ, Miroslav. Metodický návod pro vypracování návrhů pozemkových úprav. Brno: Českomoravská komora pro pozemkové úpravy, 2004, 190 s.

DOLEŽAL, Petr, et al. *Metodický návod k provádění pozemkových úprav*. Praha : Ministerstvo zemědělství – Ústřední pozemkový úřad, 2010. 170 s.
Č.j.: 10747/2010-13300.

GERSTMEIER, R. *Steinbachův velký průvodce krajinou*. 1994. Praha : Geocenter, ISBN 3-570-06655-X.

HADAČ, E.; MOLDAN, B.; STOKLASA, J. *Ohrožená příroda : biosféra, člověk, technosféra*. Praha: Horizont, 1983. ISBN 40-025-83.

HESSLEROVÁ, Petra; KUČERA, Tomáš. Krajina – známá neznámá : 1. Krajinná typologie. *Ochrana přírody*. 19.06.2006, 61, 6, s. 164-166. ISSN 1210-258X.

JANEČEK, M. *Základy erodologie*. 1st ed. Praha : Česká zemědělská univerzita v Praze, 2008. ISBN 978-80-213-1842-7.

JONÁŠ, František, et al. *Pozemkové úpravy : Mechanizace, výstavba a meliorace*. Praha : Státní zemědělské nakladatelství, 1990. 511 s. ISBN 80-209-0106-X

JŮVA, K., et al. *Tvorba krajiny ČSSR z hlediska zemědělství a lesnictví*. 1st ed. Praha : Academia, 1981.

JŮVA, K.; KLEČKA, A.; ZACHAR, D. *Půdní fond ČSSR : ochrana, využití a zvelebení*. 1st ed. Praha : Academia, 1975.

KAULICH, Kamil. Pozemkové úpravy dnes a zítra. *Pozemkové úpravy*. 2004, 3, 50, s. 2-3. ISSN 1214-5815.

KAULICH, Kamil. Činnost pozemkových úřadů v období do r. 2005 a v letech 2006-2008 : 1. část. *Pozemkové úpravy*. 2005, 54, s. 1-3. ISSN 1214-5815.

KNOTEK, Jaroslav. POZEMKOVÉ ÚPRAVY A ŘEŠENÍ STŘETŮ ZÁJMŮ V ÚZEMÍ. In: *Dny práva – 2009 – Days of Law: the Conference Proceedings*. Brno : Masarykova univerzita, 2009. ISBN 978-80-210-4990-1.

LIPSKÝ, Z. (2010): 10 let Evropské úmluvy o krajině a možnosti geografického výzkumu. *Informace ČGS*, 29, č. 2, s. 12

MÍCHAL, I. *Ekologická stabilita*. 1st ed. Brno : Veronica, 1994., ISBN 80-85368-22-6.

NAVRÁTILOVÁ, Alena. Územní plánování na komunální a regionální úrovni. In: REKTOŘÍK, Jaroslav a Jan ŠELEŠOVSKÝ. *Jak řídit kraj, město, obec : sociální a technická infrastruktura: rukověť územní samosprávy. III. díl*. 1. vyd. Brno - Praha: Masarykova univerzita a Institut pro místní správu Praha, 2002, s. 92-102. ISBN 80-210-2956-0.

Německo. Vorkaufsrecht. In: *Baugesetzbuch (BauGB)*. 1960

NEPOMUCKÝ, Petr a Alena SALAŠOVÁ. *Krajinné plánování*. Ostrava: Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava, 1996. ISBN 80-7078-371-0.

NEUBERGOVÁ, Kristýna. Ovlivnění krajinného systému změnou sociálně-ekonomické struktury po roce 1945. *Venkovská krajina 2005 : sborník příspěvků z konference*. 2005, 3, 2005, s. 96-100.

OECD ORGANISATION FOR ECONOMIC CO-OPERATION AND DEVELOPMENT. *OECD Environmental Performance Reviews: Czech Republic 2005*. Paris : OECD publishing, 2005. ISBN 978-92-640-1178-6.

PODHRÁZSKÁ, Jana ; TICHÁ, Alena ; GRMELOVÁ, Radmila. Řízení a dokumentace pozemkových úprav ve vztahu k územnímu plánování, *Dny práva – 2009 – Days of Law: the Conference Proceedings*.. Brno : Masarykova univerzita, 2009. ISBN 978-80-210-4990-1.

PROCHÁZKA, Mojmír. Pozemkové úpravy se nesmí stát popelkou. *Pozemkové úpravy*. 2009, 17, 68, s. 2-3. ISSN 1214-5815.

PŘÍHODA, A. *Příroda a člověk*. 1st ed. Praha : Státní pedagogické nakladatelství, 1981. ISBN 14-564-81.

SKLENIČKA, Petr. *Základy krajinného plánování*. Praha: Naděžda Skleničková, 2003. 321 s. ISBN 80-903206-1-9.

STEJSKALOVÁ, Dagmar. Krajina jako předmět krajinného plánování. *Pozemkové úpravy*. 2005, 52, s. 20-22. ISSN 1214-5815.

TUNKA, Martin, Alena NAVRÁTILOVÁ a Naděžda ROZMANOVÁ. *Určený zastupitel a jeho úloha při pořizování územního plánu*. 1. vyd. Brno: Ústav územního rozvoje, 2011. ISBN 978-80-87318-16-4.

UHLÍŘOVÁ, Jana, et al. *Metodika studie širších územních vazeb ochrany půdy a vody v komplexních pozemkových úpravách*. Praha : VÚMOP, 2005. 31 s. ISBN 80-239-4845-8.

VLASÁK, J., BARTOŠKOVÁ, K., *Pozemkové úpravy*, Praha, 2007, ISBN 978-80-01-03609-9

PLIENINGER, Tobias, Franz HÖCHTL a Theo SPEK. Traditional land-use and nature conservation in European rural landscapes. *Environmental Science & Policy*. 2006, roč. 4, č. 9

POLEŠÁKOVÁ, Marie. Ochrana před povodněmi. *Urbanismus a územní rozvoj: Odborný časopis o územním plánování*. 2006, IX, č. 6.

zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu

Zákon č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech a o změně zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů.

zákon č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky ve znění pozdějších předpisů

Internetové zdroje:

Adapting agricultural policy to increased flood risk. In: *Land Use Policy Group: The UK statutory conservation, countryside and environment agencies* [online]. 14.5.2009 [cit. 2012-04-02].

Dostupné z: <http://www.lupg.org.uk/default.aspx?page=153>

ČERNÁ, Lumíra. *Pozemkový fond České republiky* [online]. Praha : 10.12.2010 [cit. 2011-08-10]. Tiskové zprávy. Dostupné z : <<http://www.pfcr.cz/pfcr/page.aspx?OdkazyID=907>>.

Doba poledová. CENIA, agentura životního prostředí. *Vítejte na Zemi...: multimediální ročenka životního prostředí* [online]. 2008 [cit. 2012-04-13]. Dostupné z: <http://vitejtenazemi.cenia.cz/krajina/index.php?article=14>

Eagri.cz [online]. 06.01.2010 [cit. 2011-08-10]. Komplexní pozemková úprava a její cíle. Dostupné z : <<http://eagri.cz/public/web/mze/poszemkove-urady/poszemkove-upravy/co-jsou-poszemkove-upravy/komplexni-poszemkova-uprava-a-jeji-cile.html>>.

HALASOVÁ, Hana a Věra ŠILAROVÁ. *Územní plánování v české republice 2007*. první. Brno: Ústav územního rozvoje Brno, 2007. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/CMSPages/GetFile.aspx?guid=df5317af-d8f2-4c15-a127-fd1f22f79839>

HLADÍK, Jiří; PIVCOVÁ, Jana. POZEMKOVÉ ÚPRAVY A ÚSES. *ÚSES - Zelená páteř krajiny* [online]. 2005, 5, [cit. 2011-08-10]. Dostupný z : <http://www.uses.cz/data/sbornik05/hladik_pivcova.pdf>.

KAULICH, Kamil. Pozemkové úpravy v letech 2010 až 2013. *Zpravodaj Ministerstva zemědělství* [online]. 2010, č. 2 [cit. 2011-08-10]. Dostupné z: <http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6434470>

KYSELKA, Igor, at al. *Koordinace územních plánů a pozemkových úprav.* , 2010. Dostupné z WWW:

http://eagri.cz/public/web/file/81162/KoordinaceUP_310510.pdf.

KYSELKA, Igor. Koordinace postupu zpracování územně plánovací dokumentace a návrhu komplexních pozemkových úprav : Informace o nové příručce. *Urbanismus a územní rozvoj*. 2000, 3, 6, s. Dostupný také z : http://www.uur.cz/images/publikace/uur/2000/2000-06/14_koordinace.pdf .

Obec Úsilné. [online]. [cit. 2012-04-23]. Dostupné z:

http://www.usilne.cz/cz/o_obci

PERLÍN, Radim . *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Praha : Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje PŘF UK, 2010 [cit. 2011-08-10].

Venkov, typologie venkovského prostoru. Dostupné z

:<<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/odbor/reforma/perlin.pdf>>.

Politika územního rozvoje České republiky. *Ministerstvo pro místní rozvoj* [online]. [cit. 2012-02-14]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/Uzemni-planovani-a-stavebni-rad/Koncepce-Strategie/Politika-uzemniho-rozvoje-Ceske-republiky>

Pozemkové úpravy: 2. aktualizované vydání. Praha: Ministerstvo zemědělství, 2010. ISBN 978-80-7084-944-6. Dostupné z:

http://eagri.cz/public/web/file/103179/Pozemkove_upravy_2_vyd.pdf

Pozemkové úpravy a tvorba krajiny. *Deník veřejné zprávy* [online]. 2004 [cit. 2012-04-25]. Dostupné z: <http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6084968>

Příručka Nový stavební zákon. *Businessinfo: oficiální portál pro podnikání a export* [online]. 2007[cit. 2012-03-27]. Dostupné z:
<http://www.businessinfo.cz/files/2005/070303-novy-stavebni-zakon.pdf>

STOJČEV, Dobrin. Jihočeský hejtman Zimola: Současným tempem potrvá stavby dálnice D3 95 let. *Mediafax* [online]. 2011[cit. 2012-04-16]. Dostupné z:
<http://www.mediafax.cz/politika/3244861-Jihocesky-hejtman-Zimola-Soucasnym-tempem-potrva-stavby-dalnice-D3-95-let>

Svazek obcí Budějovicko-sever. [online]. [cit. 2012-04-23]. Dostupné z:
<http://www.budejovicko-sever.cz/index.php?idh=1&idm=11&ids=1&idc=11>

Svazek obcí Budějovicko-sever. [online]. [cit. 2012-04-23]. Dostupné z:
<http://www.budejovicko-sever.cz/index.php?idh=3&idm=26&ids=3&idc=29>

Svazek obcí Budějovicko-sever. [online]. [cit. 2012-04-23]. Dostupné z:
<http://www.budejovicko-sever.cz/index.php?idh=3&idm=25&ids=3&idc=28>

Svazek obcí Budějovicko-sever. [online]. [cit. 2012-04-23]. Dostupné z:
<http://www.budejovicko-sever.cz/index.php?idh=3&idm=23&ids=3&idc=25>

Úprava vztahů v území. POLEŠÁKOVÁ, Marie. *Ústav územního rozvoje* [online]. 12.2.2009 [cit. 2012-03-27]. Dostupné z:
http://www.uur.cz/principy/pap/KapitolaD%5CD25_UpravaVztahu_20061206.pdf

ÚSTAV ÚZEMNÍHO ROZVOJE. *Pořizování regulačních plánů: Metodický pokyn*. Ústav územního rozvoje, 2008. Dostupné z:
http://www.uur.cz/images/konzultacnistedisko/MetodickeNavody/RP/RP_porizovani_20081231.pdf

ÚSTAV ÚZEMNÍHO ROZVOJE A ODBOR ÚZEMNÍHO PLÁNOVÁNÍ.
Občan a územní plánování: Práva a povinnosti občanů v oblasti územního plánování. 1. vyd. Brno: Ústav územního rozvoje, 2009. ISBN 978-80-87318-01-0. Dostupné z:
http://www.uur.cz/images/publikace/metodickeprirucky/plnezneni/Obcan_a_UP_2009/obcan_a_UP_20090226.pdf

SEZNAM ZKRATEK

BC	biocentrum
BK	biokoridor
BPEJ	bonitovaná půdně ekologická jednotka
HPJ	hlavní půdní jednotka
JPÚ	jednoduchá pozemková úprava
KPÚ	komplexní pozemková úprava
HPC	hlavní polní cesta
VPC	vedlejší polní cesta
k. ú.	katastrální území
PSZ	plán společných zařízení
PÚ	pozemková úprava
TTP	trvalý travní porost
ÚPD	územně plánovací dokumentace
ÚPL	územní plán
ÚPP	územně plánovací podklady
ÚPO	územní plán obce
ÚSES	územní systém ekologické stability
ZPF	zemědělský půdní fond

SEZNAM TABULEK

Tabulka č.1: Průměrná teplota vzduchu

Tabulka č. 2: Průměrný úhrn srážek

Tabulka č. 3: Celková délka stávajících i nově navržených komunikací

Tabulka č. 4: Regionální biocentrum a regionální biokoridor

Tabulka č. 5: Lokální biocentra a biokoridory

Tablka č. 6: Interakční prvky

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek č. 1: Ortofotomapa k. ú. Úsilné z internetových stránek

Obrázek č. 2: Layout cestní sítě

Obrázek č. 3: Layout ÚSES

Obrázek č. 4: Layout vodohospodářských opatření

Obrázek č. 5: Layout protierozních opatření

SEZNAM PŘÍLOH

Foto č. 1: Pohled na obec z vedlejší polní cesty P_{vN1}

Foto č. 2: Pohled na obec z hlavní polní cesty P_{v2}

Foto č. 3: Pohled na obec z hlavní polní cesty P₇

Foto č. 4: Hlavní polní cesta P₄

Foto č. 5: Mimoúrovňové křížení hlavní polní cesty P₄ se silnicí I. třídy S I/34

Foto č. 6: Hlavní polní cesta P₁

Foto č. 7: Regionální bikoridor RBK 1 Rybník Čertík

Foto č. 8: Regionální biocentrum RBC 1 Kyselá voda

Foto č. 9: Kontrolní šachtice drenážního systému

Mapa č. 1: Komplexní pozemková úprava

Mapa č. 2: Územní plán

Mapa č. 3: Překrytí komplexní pozemkové úpravy obce Úsilné jejím územním plánem

Foto č. 1: Pohled na obec z vedlejší polní cesty PvN1

Foto č. 2: Pohled na obec z hlavní polní cesty Pv2

Foto č. 3: Pohled na obec z hlavní polní cesty P7

Foto č. 4: Hlavní polní cesta P4

Foto č. 5: Mimoúrovňové křížení hlavní polní cesty P4 se silnicí I. třídy S I/34

Foto č. 6: Hlavní polní cesta P1

Foto č. 7: Regionální bikoridor RBK 1 Kyselá voda

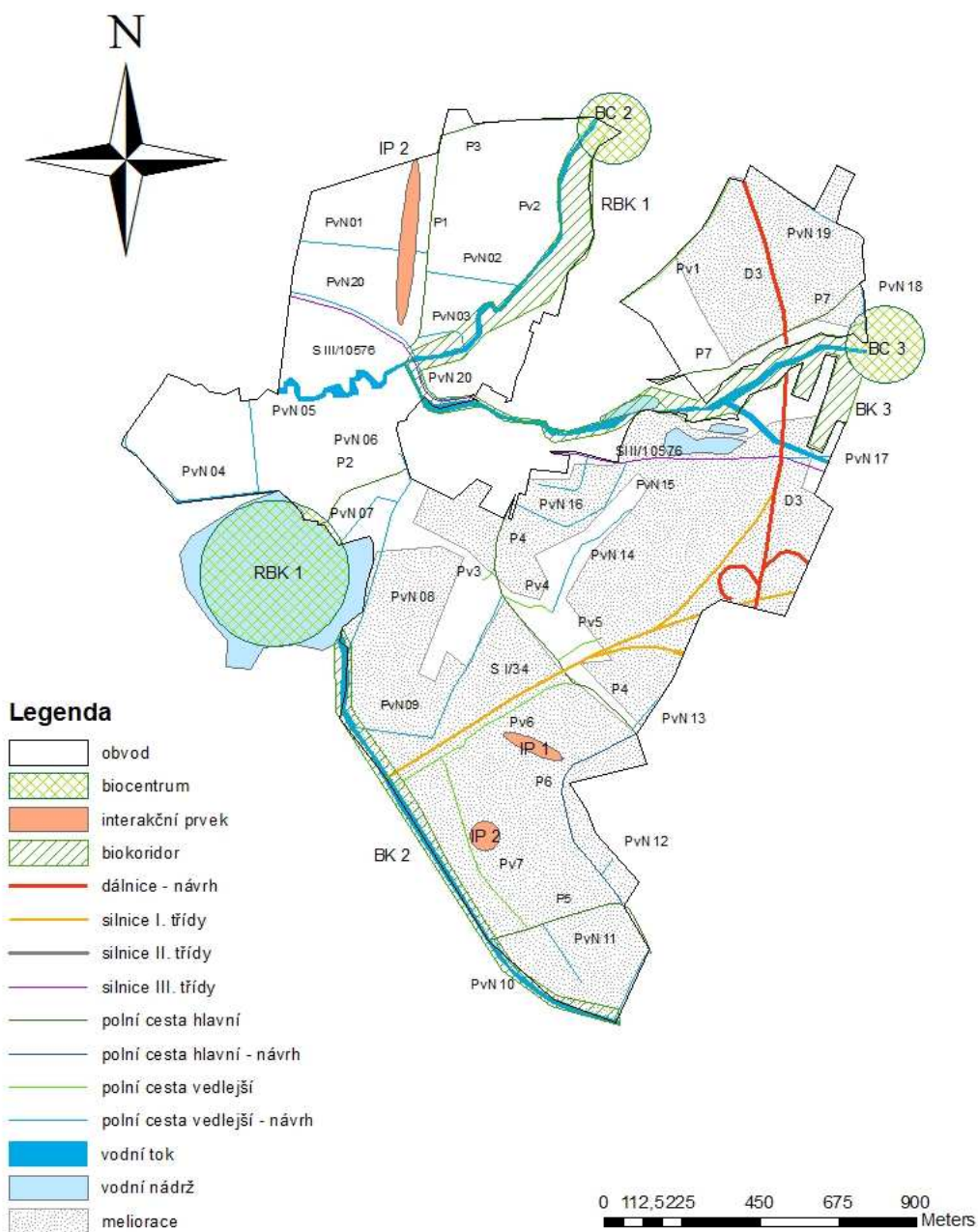

Foto č. 8: Regionální biocentrum RBC 1 Rybník Čertík

Foto č. 9: Kontrolní šachtice drenážního systému

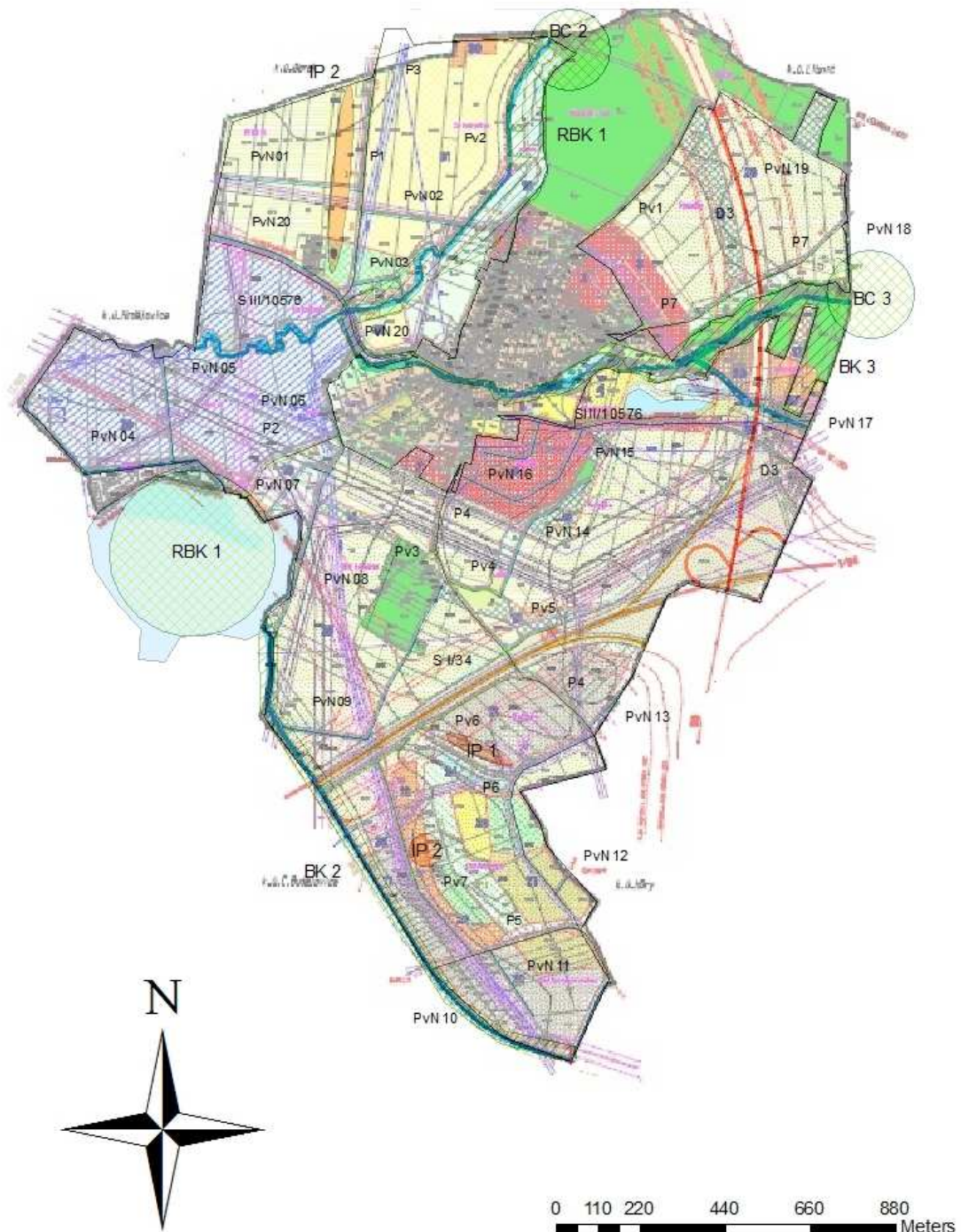
Komplexní pozemková úprava k.ú. Úsilné

Mapa č. 1: Komplexní pozemková úprava

Překrytí komplexní pozemkové úpravy obce Úsilné jejím územním plánem

Mapa č. 3: Překrytí komplexní pozemkové úpravy obce Úsilné jejím územním plánem